

contemplacōis: carpē secreta silētia. p-
sentisq; vite vel scilicet vitæ naufragi-
a: a perturbacōes mūdi fugē pstrepe-
tis. Oī tpe puritati cordis debes p-
cipaliter studē: ut vitz cotidie velut
clausus oculi: cōpātib; sensib; i temet
ipsū pūtais: a cordis ostia a formis
sensibiliū a ymaginacōib; terrēorū
quātū possibile ē hēas diligēt seāta.
Puitas nāq; cordis int oīa exētia
spūalia qdāmō tāq; final' intēō ac
laborū oīm refutacō q i hac vita mi-
les fēmeit' rēpe p̄suerit sibi vēdi-
cat p̄cipatū. **S**up oīa. h' tibi sit p̄ci-
pal' sp̄ conat' ut aīm tuū iugit' sur-
sū i p̄tēplacōne dīmorū eleuatū hēas:
ut dīmis reb; ac deo mēs sp̄ inhēat:
et derelicta fragilitate trā ad sup-
na iugit' transferat'. Quicqd' at ab
hīs diūfū ē. q̄uis magnū videat'. sic
corpis castigacō. ieiuniū v' vigilie.
a filia v̄tutis exētia q̄si sc̄daria a i-
feriora iudicāda sūt: et tāū expedi-
entia quātū ad cordis puitatē p̄fici-
unt. **I**n ē q̄ iā pauci ad verā p̄fō-
nē pueniūt: q̄ i remedijs nō multū p-
ficiūt tps a vires expediūt: a debita
remedia negligūt a p̄ponūt. **U**ero
si rōo tramite ad finē itētū puenire
desideras: debes sūope ad p̄petuam
cordis puitatē a mētis trāq̄llitatē a
belatē: atq; cōsursū iugit' ad dñm ele-
natū hēē. **N**ull' enī mōdū p̄t huic p̄-
tēplacōi iugit' inherē: s' iō dñm ē. ve-
scias vbi mētis tue intēōez dēas hēē
fixā: et ad quā dēstīnācōez sp̄ aīe tue
reuoces intuitū. **Q**uā cū potueit ob-
tinē mēs gaudeat. et a q̄ distracta:
se doleat atq; suspirz: q̄ciēsaq; se ab
illo intuitu dēphēdit sepātā. **S**ū igit'

comedas sū bibas sū aliqd' aliū faci-
as: sp̄ heroy p̄j p̄is resoēt i auri-
b; tuis. amonētis et dicētis. **F**ili mi
ad cor redeas. ab omib; quātū possi-
bile ē teipsū abstrahēdō: mētis oculū
sp̄ i puitate a trāq̄llitate custodias.
intellēm a formis reb; i hāz p̄huan-
dō volūtatis affcīm a auris trēorū p̄i-
et' absoluas. amōe feruido sūmo bo-
no sp̄ iherēdo. **M**eōriāq; iugit' sur-
sū eleuatū hēas p̄ p̄tēplacōez dīmorū
ad supna trāddō: ita ut rōo aīa cū omi-
b; potencijs suis a virib; in dēū colle-
cta vñ fiat spūs cū eo: in q̄ sūma p̄-
fōo vite agnoscat' p̄stītē. **A**t tēde dili-
gent' vba her: a ea i corde tuo q̄ i h' o.
scrīte. a ope implē cūcto. **Q**uē enī in
p̄nci' aī difficultate sit. p̄ ea facili-
opabit': et tādē cū mag' dēlēcōez ē.

De p̄fōo caritatis p̄fā sū contemplatiua.
Et ē tā stat' aī. **C**a. p̄mū q̄te p̄is.

Caritas p̄fā siue cōtēplatiua
ā terci' stat' hic dici pot' q̄ p̄-
eā et in ea p̄fōo spūalis vite relucet
et p̄stītē: et ydonea ē ad act' p̄fōs
spūales pducēdos. **P**̄t ecia; dici ma-
gistratilis. heroyca. semitis. p̄na. gu-
bnatīa a dīna vel excessiua: p̄ illud
apli. **S**ū mēte excedi' deo. sū tpatī
sim' vbi caritas dei vrgz nos. **E**t
rē iste terci' stat' caritatis vltimū
locū siue dignissimū tenet in spūali
vita: sic etas semil' in naturali vel ci-
uili vita. **S**emib; enī puenit q̄scē et
prudēcie vacare aliosq; instruē a di-
rigē: et ad latus p̄ncipū sedē p̄t ho-
noābilitatē stat' sui. quā multis fi-
delissimis laborib; ac sudorib; meru-
erūt. **P**erfā igit' caritas p̄ dēā scō-
rū p̄m hoc p̄cipuū habet studium.

ut deo vacet placide quiete et pure:
quātum condicio huius vie pmitit:
iuxta illud ps. **V**acate et videte: q̄
miam ego sum deus. **E**t iterum. **A**u
diam quid loq̄tur in me domin⁹ de⁹.
Hic status sublimissimus est: et ita
paucissimos habet cultores: ut hijs
diebus pene in obliuionem aut deri
sum remisset: nisi eum in sacris codi
cibus depictum repissemus. **Q**uia
enim rarus valde est qui ipsum di
gnis pfectibus meruerit: ideo veluti
abolutus a conuersatione humana
deperisset etiam a memoria. **Q**uia
vero nonnulli ipsum ante temp⁹ sto
lide aut presumptuose sibi usurpa
runt: ob hoc veluti suspect⁹ aut de
ridereatur aut vitaretur. **V**erum q̄
frequens sit ista derisio hodie. flebi
le est dicere. **F**amiliare est nunc a
pud plūm⁹ etiā bone volūtatis ho
mines. si quem viderint spiritali
bus theozis intendere: ut dicāt sal
tem in sententiā. **N**um saul inter p
phetas? **Q**uid sibi nā vult res ista
insolita? **N**um vno die in terciū ce
lum volabit? **Q**uis vnq̄ inter om
nes quos nouim⁹ sic viuere dispo
suit? **O**stinam vel nos plāgere dig
ne peccata nostra possemus. **Q**uot
vidimus post huiusmodi exercitia
stultum finem habuisse? **C**esset ces
set: ne simul cum illis intreat. **E**t
reuera non omīno gratis hec loquū
tur. **U**t enim de hoc nostro tempōe
loquamur: inextricabiles deceptio
nes audiūm⁹ et scimus: quas ob
nichil aliud euenisse credim⁹ utiq̄
timoratis hominibus: nisi q̄ more
stultarum auium volare mitebant

minis tempestiue alis addū sufficie
ter corroboratis. **H**oc quoq̄ et pch
dolor in omni statu deflere solem⁹.
Semp enim ad altiora scandēda
aut omīno tepemus aut p̄cipites su
mus: raro consula gradimur. **O**cu
los ad supradictos grad⁹ si placet
reflectam⁹: forte non mirabimur
quare hodie ararissimos aut nul
los hēamus. qui ad dīnos supluce
tes radios contemplādos sint ido
nei. **S**i ergo regularit loquēdo. qui
non potest quod min⁹ est. nequa q̄
potest qd maius est: constat q̄ qui
nondum impleuit mēsuram carita
tis p̄cientis: q̄ neq̄ adhuc suffici
at ad inchoandū aliqd exercitium
caritatis p̄fecte: sicut est contempla
tio aut prelatō ac. **P**rotestor igit⁹ et
confiteor q̄ de ignotis loquor: ex de
pictis folijs folia depingo: ex tla
tionib⁹ relacōem tero: et utinā non
coram dño sicut stolid⁹ sic p̄sumptu
osus inueniar. **C**olligēdo ergo pri
mū occurrit. q̄ cum magno ardore
hic status est desiderādu: quia ni
chil graci⁹ deo offerre poterim⁹ q̄ q̄
ei⁹ p̄fā amici libent⁹ essemus. **O**cure
rit scdo. q̄ ad nichil formidolosi⁹ est
accedendū. q̄ ut ei⁹ tam gratam fa
miliaritatē nobis parem⁹: q̄ nichil
p̄culosi⁹ ē q̄ in tāta re ineptos re
periri. **A**d istud valet et parabola
de inuitatis ad cenam: inter quos v
nus erat qui non habuit vestē nup
cialē. **E**t quid ei contigit scimus.
Ecce mirabile super mirabile. **S**i
non remisset utiq̄ cum ceteris se ex
cusantibus. dampnatus fuisset. **N**ūc
autem quia indigne p̄mit nō min⁹

piectus est. Sic in proposito iuxta
sententiā beati Jeronimi. nolle eē p
fectum delinquere est: et indigne se
ingerere maioris dāpnacōis est.
Sunt de hac materia plurime lo
cutiones sanctorum patrum pulcher
rime. in quo videlicet perfectio spiri
tualis consistat: et que sint exerci
tia perfectorum. et qui ad hec apti
sit: et qualiter doctrinaliter loquēdo
pueiendū sit semp ad maiorez per
fectionem. Quo ad primum dicunt
conformiter sicut et sepe superi⁹ ta
ctum est: qd perfectio spiritualis vi
te non in alio consistat. qm in perfec
ta dilectione dei et proximi. Quod
nōnulli advertere non valentes. tē
biderunt se varijs exercitijs ultra
vires suas: et se et alios deciperūt
suam iusticiam statuere conantes.
a iusticia dei alieni effecti. Quo ad
secundum que scilicet sint exercitia
perfectorum: dicendum. qd generali
ter loquendo omnia que in mundo
excogitari possunt. nichil eorum ex
cludēdo que perfecta dilectio ista re
quirit. Et hoc modo ars sutoria p
loco et tempore aut alia consimilis:
plus spectat ad perfectum virū qm
ad imperfectum. Exēplum glorio
sum habemus in sancto paulo: qui
in omnibus institutus fuit tanquā
magister perfectus: et omnibus om
nia factus erat. Similiter et i aījs
sanctis qm plurimis. Hic errauerūt
quidam inflati spiritu carnis sue: ā
bulātes frustra in religiōe āgelorū:
qsi nichil deberet pfect⁹ facere nisi in
p²templacōe stare. ā aliq alia opacō
ne sublimi. Non em potuerunt intel

ligere. qd quāto est aliq pfectionū
tomagis est omib⁹ debitor: tā sapiē
tib⁹ qm insipientib⁹. Relinqtur ergo qd
pfectis viris velut mgtis non ē rēgu
la posita quid agē p qlibz loco et tē
pōe debeat: si ipsi sū sūmāz bñ ggi. sūt
velut coc⁹ bis tinct⁹: scientes xpi in
hītatē grām et longeuā expienti
am qd deo qd primo impedere debe
ant. Verū regulariter loquēdo sūm
qz digniorib⁹ digniora exercitia so
lent applicari. a quib⁹ scz etiā denoi
nacōez accipiūt. sic dīne dilectioni q
pfecta dī. a scīs pāb⁹ illud studiū de
putat. ut deo inhereat p cordis mū
diciā. p p²templacōem purā. ac orati
nem p²tinuam: sicut dcm est supra.
infra adhuc ampl⁹ dicet. Dilectiōi
quoqz p²mi q pfecta dī: illd exerciti
um pncipalit māibit: ut erudiat. do
ceat. consulat. hortetur. ac p²sideat.
si qn se iusta occasio p²bet. Et super
oīa se mediatrix int illum et deum
efficaciter cōstituat: placando. im
petrando. reconsultando. Exempla
plurima de hīs habem⁹ in moyse.
samuele. dauid. helya. ysaiā. pau
lo. et alijs. Qui nunc contemplādo
vsqz ad summa celi secreta volau
erunt: nunc proximis consulendo vs
que ad cubilia coniugatorum dispo
nenda semetipsos inclinauerunt.
Quo ad terciū scilicet quis ad
hec aptus sit. dicendum breuiter. qd
ille qui supradictos gradus forti
ter prudenterqz compleuerit: et iam
sentit dominum intorsus sibi di
centem. Annice ascende superius. Et
iterum. Euge serue bone et fidelis:
quia super pauca fuisti. ~~fideliis sup~~

fidelis. supra multa te constituā in
tra in gaudiū dñi tui. Hoc exptus
beatus **Jerom⁹** ait. Ex pto semē de
uote consulenti credite. Si semel
gustastis q̄ dulcis est domin⁹ ad
quem accedentes poteritis illud ab
eo audire. venite et ostendam vobis
omne bonum. Et tunc ostendet vobis
talīa quālia non nisi assuete men-
tes norunt. Quo ad quartum. scilicet
qualiter quis doctrinaliter lo-
quendo semper ad maiorem perfec-
tionem peruenire possit. dicendum
q̄ non est necesse talia scribere. q̄
hoc ipsi melius sciunt per victionē
q̄ per lectionem. Cōdescendendo ta-
men imperfectis. eciā sancti posue-
runt quasdam assuefactiones utiles
quib⁹ se exerceāt adhuc rudes. que
tū sunt ultra meditacōnes et infra-
cōtemplacōnes. quaten⁹ hūmōi spe-
culacōnib⁹ quasi naturalit̄ p̄ficati
ad supernaturalia cōtemplāda ap-
ti fiant. Hec sunt. exercitatio vti-
sa. vita solitaria. cordis hūilitas.
puritas mentis. seruoꝝ caritatis.
stabilitas voluntatis. Qui hec non
sectatur. nunq̄ ad grāciam cōtem-
placōnis pueniet. De p̄mo dicit gre-
gori⁹. Qui cōtemplacōnis artem te-
nere desiderāt. p̄us se in campo per
exercitium operis p̄tēnt. ut solliciti
sciant si nulla iam mala p̄ximis
irrogent. si irrogata a p̄ximis eq̄-
nimē portant. si obiectis bonis t̄pa-
libus nequa q̄ mens leticia soluit.
si subtractis non nimio merore sau-
ciatur. Ac deinde perpendant. si cum
ad rē dē se metipsos itro. sus. i eo q̄
sp̄ualia rimantur. nequa q̄ se cum

rerum corporalium umbras trahūt
et fortasse tractas manu discretio-
nis abigunt. De secūdo **bernhard⁹**
O sancta anima sola esto. ut soli de-
atori om̄ium serues teipsam. quem
ex omnibus tibi elegisti. **P**ublicum
fuge. fuge et ipsos domesticos. sece-
de ab amicis. An nescis vere audū
te habere sponsum. qui nequaquā
suam tibi poterit indulgere presen-
tiam presentibus ceteris. De tercio
gregori⁹ dicit. Contemplari dei sa-
pientiam non possunt. qui sibi sapi-
entes esse vidētur. quia tāto ab ei⁹
luce longe sunt. quanto ad semetip-
sos humiles non sunt. quia dum in
eorum mentibus tumor elationis
crescat. aciem cōtemplacōnis clau-
dit. et vnde p̄ ceteris lucere esti-
mant. inde se lumine veritatis pri-
uant. Si ergo veraciter sapiētes
esse atq; ipsam sapientiam contem-
plari appetimus. stultos nos humi-
liter agnoscamus. De quarto au-
gustin⁹. Summum bonum non nisi
mentibus purgatissimis cernitur.
Mentis enim humane acies inua-
lida in tam excellenti luce non fi-
giat. nisi per iusticiam fidei regete-
tur. De quinto gregori⁹. Necesse est
ut quisquis ad p̄templationis stu-
dium properat. semetipsum prius
subtiliter interroget quantum a-
met. **M**achina quippe mentis ē vis
amoris. que hanc dum a mundo ex-
trahit in alta sustollit. Prius ergo
discutiat si summa inquirens dili-
git. si diligens timet. si nouit incog-
nita. aut amando comprehendere.
aut non comprehensa venerari. In

In cōtemplationem etenim mentes
si amor non excitat: torpor sui ob-
scurat. Item hugo. Constat qd qd ar-
dentius diligunt profundius prospici-
unt. et subtilius discernunt: et qui e vi-
cino magis respiciunt. proculdubio
evidentius cognoscunt. Ergo rectis-
sime quanto eterna magis aman-
tur: tanto perfectius cognoscuntur.
De sexto Richardus. Qm̄ diu amor
ad multa spergitur. et ad yma deri-
uatur. nuncq̄ ad plenam pacem cor-
perducitur: nuncq̄ ad vere serenita-
tis tranquillitatem serenatur. O a-
nima infelix et misera. usquequo sol-
licita es et turbata erga plurima.
Porro cum vnum sit necessarium. tā-
dem aliquando fige desiderium: dili-
ge vnum. Sunt et quedam alia
ad cōtemplationem pmouencia. scilicet
cōsideratio creaturārum. de qua
dictum est supra i. tercio gradu. hu-
manitas cūcti. de qua etiam ibidem.
Item cōgnitio sui ipsius: de qua dicit
bernhardus. Quāto in cōgnitione mei
proficio: tāto ad cōgnitionem dei acce-
do. Item lectio sacrorum librorum.
Item desiderium feruidum. Item o-
ratio continua. que est mater sursum
tendentis actionis. et alia exercitia
spūalia. In quibus omnibus qd diu
laborat sola bone voluntatis intē-
tio. cōnādo cum communi gratia ac
seipsam assuefaciendo. quātum po-
test ad cōtemplationes dīnas. etia
si pueniat ad magnam alacritatem
et cordis iocunditatem. tamē adhuc
gratia non est efficax signum spiri-
tualis pfectionis: si quādo dominus
semetipsū oñdit sancte anime et ei

sua secreta iudicia reuelat: sicut a-
postolis aperte dixit. Jam non dicam
vos seruos: quia seruus nescit quid
faciat dominus eius. Vos autem di-
xi amicos: quia omnia quecumq; au-
diui a patre meo nota feci vobis.
Nullum reperio signum efficacius
istō: quo ad veram perfectionem.
Per tamen ob hoc dicendum ē istos
certitudinem habere de predestinati-
one infallibilem: eo qd gradus in ho-
minibus nō sunt immutabiles sic
in angelis: quia homines subiecti sunt
multiplicibus defectibus. Qui em̄ ho-
die sunt in statu pfecte caritatis. pos-
sunt cras si de pmittit cadere i ali-
quod pccm mortale: et omnib; mini-
mis fieri inferiores: ymo si in eo per-
seuerant eternaliter pire. Hec est
dolorosa illa sententia superius dic-
ta et iterum dicenda. nuncq; reti-
cenda: sed perfectis viris ante oca-
los iugiter ponenda: qd videlicet sic
nullus status vel chorus in celo fu-
it. de quo non ceciderunt aliqui spi-
ritus: sic heu nullus status vel gra-
dus caritatis fuit de quo non cor-
ruerunt aliqui viatores: et non ob
aliud nisi ppter defectum soliū humi-
litis tam hic qd illic. Hinc sumit
ratio quare sū viri tāto studio fiorē
dei ante oculos posuerūt: et ut pleni-
us se humiliarent: p vaia signa me-
moria mori futuri mortis sibi ipresse-
runt. Et si omnibus timendum est
letiferum superbie vitium. maxime ta-
mē perfectis in vita spirituali: quia
occasione habent maiorem et picu-
losi cadunt: pluraq; amittunt. Hic
scdm gregorium in dyalogo suo.

Ch. 2. 2.
9. 31. 2.

pius dñs quibusdā electis suis qñz
maiora bō pstat et quedā minora
nō tribuit ut semp eoz anim⁹ hate
at vñ se rephendat qñz discāt qz
ex semetip⁹ maiora bona nō hñt: q
in semetip⁹ vincē pua vicia atz ex
trema non pñt. Sic ergo et vñ aq
qz anīa agīt ut hūilitatis custodia
aliqñ lucra maria ex minimis dā
pmpseruet. Sic mēs ex pte cōstru
cta est: et ex pte destructa se eē pspi
cit. Sic omīs hui⁹ vie pfectio quedā
imperfectio ē. S; neqz ioh. baptista
neqz apli neqz alij viri pñ sine vñ
alib⁹ fuerūt: pmo in multis offende
rūt ōnes. Ex q colligit qz nichil phi
let quin in aliqb⁹ exercitijs quarū
dā vñtū. qñqz nouell⁹ xpian⁹ exce
dat aliqñ virū pfectum: et quo ad
hec est illi supior. Exemplū habe⁹
de rege aliq⁹ ditissimo: q nonnūq⁹ a
rusticis frumenta colligē nāre habz
at. Cogimur ita dicē oīa exteriora
signa nedum pñiosa esse s; etiā su
specta: q ad ostendēdaz veraz pfecti
onē caritatis. Pro ampliori intel
lectu hui⁹ materie est adūndū. q
licet gñalīc dñi sit: nescit homo an
odio vel amore dign⁹ sit: tam q ad
sumos pñores aut iustos ist⁹ non
videt hñe locū quo ad actualē sal
tē dignitatē vel indignitatē. Scūt
nāqz magni pñores se odio dignos:
et pñctos ab actuali grā. Scūt q
qz magni iusti quos pños appella
m⁹ se esse in actuali grā dei et ab eo
diligē ita sensibili qz de hoc timē a
dubitare nō audet: qz pñ ppter mu
tabilitatē literi arbitrij nondū i bo
no pñmati de futuro timeāt ut di

ctū est. Non qdē qz deus se auferat
eis vel qz recedat ab eis: s; qz ipsi se
auferat deo vel recedat ab eo: ut au
g⁹. dicit. Videtur ergo pñctū vñ
debere intelligi de mediocrit⁹ iustis.
et iniustis: put etiā circūstācia litte
re satis ōndit. Cāstas. 9. Si obi
citur illa regula theologica: Nō
pñt scire certitudinalit⁹ an in grā sit
de cōmū lege nisi p reuelacōem. Di
co. qz nō est cōtra pñpositum. Jam ei
dñi est: qz dñs de pñctis reuelat se.
creta iudicia sua tñq⁹ pñcipuis ami
cis. Et vñqz valde racōnabile ap
paret. qz pñmū reuelet eis statū ipō
rum pñriū directe vel indirecte: hoc ē
p manifestā inspiracōnez vel p aliq
apta signa amicitie qz in grā eius
sunt. Nā hoc sup ōnia maxime scire
desiderat. Relinq⁹tur ergo pbabiliter
loquēdo. qz qui ad hanc mēsurā nō
dum puenerūt: qz etiā tales nōdū
inter pñctos pñnumērari mere ātur. Cō
trariū dicere videt magnā pñteli
am inferre sacris scripturis ac scō
rum pñm doctrinis. Dicit em apl⁹:
qñ oīno securus de actuali grā. An
expñmētū ei⁹ qñtis qui in me loqui
tur pñt. Itē grā ei⁹ in me vacua non
fuit. Itē grā ei⁹ in me semp manet.
Itē Quis nos sepabit a caritate di
ci. cū multis similib⁹. Et tñ idē qñ
de futuro incere⁹ dicit. Castigo cor
pñmeum et seruitutē redigo: ne for
te cū alijs pñdicauero ipse reprobus
efficiat. Et dñs aplis apte dicens
vos aut dixi amicos ac: etiā adiun
xit. Manete i dilectiōe mea ac. Nā
ta etiā dñi scōz ad eundē sensum tē
dunt de quib⁹ infra dicet. Colligēdo

igitur simul que sparsim dicim⁹. ar-
bitramur quātum datur intelligi p-
fectos viros om̄imodam h̄re certitu-
dinem de actuali ḡtia in q̄ stāt: ni-
hilomin⁹ cū timore de recidivacōe
in p̄cā tam venialia q̄ mōrtalia. Et
q̄ h̄mōi certitudinem non p̄nt habe-
re p̄ aliq̄ exercitia p̄pria siue inter-
na sū externa. s; per reuelacōem su-
pernaturalē directe vel indirecte. In
qua se magis h̄nt passiue q̄ actiue.
Et si hic aliquis velit inferre quasi
ob hoc nemo possit esse perfect⁹ nisi
habuerit huiusmodi reuelacōem.
Dicim⁹ q̄ hoc non est necesse. Nos
em̄ peruenire non possum⁹ ad agni-
tōnem spiritualium: nisi per aliqua
signa nobis nota. Et ergo si alicui⁹
p̄fectionē vult de⁹ notam esse nobis
vel etiā sibi qui iam ad tantum gra-
dum p̄fecit: oportet q̄ hoc predicto
modo fiat. Et tunc dicimus: q̄ talis
digne meretur int̄ perfectos p̄nume-
rari. Si autē vult ei⁹ p̄fectionē ef-
se ignota: sibi et nobis: tunc quo ad
forum ec̄ie predicta signa etiā ne-
q; sibi neq; alijs ostēdit. Et hoc mo-
do dicitur coram deo perfectus: et ta-
mē in facie ec̄ie non computatur in-
ter p̄fectos. Exemplū familiae h̄e.
m⁹ de aliq̄ diuite qui latenter suos
thesauros abscondit: hic coram po-
pulo p̄ diuite non venerat q̄uis di-
tissim⁹ sit. Potest etiā cōtingē q̄
nec ipse diues sciat se tantis habū-
dare: s; per aliquem fidelem amicu⁹
cuncta dispensentur: qui cum certa
dies instet: et om̄ia integre p̄ntabit.
Hui⁹ figurā olim mar doche⁹ gesta-
uit: cui p̄ fidei amicitia vsq; ad tem-

p̄ nichil om̄ino retributum fuit: do-
nec disponēte dño plenissime a t̄ge
assuero etiā ultra sp̄e quasi in vna
hora premiaret⁹: sublimaretur: ac
magnificentissime: vt d; hester. 6.
Sic domin⁹ de⁹ multos perfectos
vult latere suam p̄fectionem vsq;
ad certum tempus. Quorundāz eti-
am p̄fectionem vult et illis solis i-
notesci ad ipsorum consolacōnem.
Quorundam et ipsis et etiā alijs
vult scire: ad edificacōnem ec̄ie
sue. In quibus omnibus hoc iterum
repefendum est: q̄ qd de istis que a-
guntur ex occultis iudicijs dei nul-
la potest regula dari: sicut neq; de
priuilegijs paucorum. Legitur i vi-
taspatrium q̄ quidam magni nomi-
nis abbas etiā ultra cōmunez p̄-
fectionem tam magnam famam p̄-
meruit: vt inter sanctos patres sic
vere fuit dignissimus reputaretur:
et tamen quedam ancilla coquina-
ria cuiusdam monasterij que velut
insana et demoniaca quotidie a su-
is consocijs deridebat: ipso in spiri-
tuali p̄fectione maior fuit. Simi-
lia hijs multa legimus. Hec autē
tam latens et occulta p̄fectio ex
nulla re alia procedit q̄m ex ma-
iore dilectione dei et proximique
quia occultatur nobis ideo de ipsa
nisi per exteriora signa vel diuinaz
reuelacōnem iudicare non possu-
mus. Hoc igitur tanq̄ solido fun-
damento posito: illos pro perfectis
vris suscipimus venerandos ac
imitandos: et veluti spirituales pa-
tres ac duces profectus nostri: qui
non cum quabuscūq; signis

fignis veniūt aut se pmovent ut ho-
nori hēant. h̄c aut illis et talib⁹ dīne
attestacōis fignis. de quib⁹ neq⁹ ip-
si neq⁹ nos dubitare possum⁹ quin
a deo sint. et ad hoc data ut testi-
moniū phiteāt ecclīe sancte. q⁹ tales
veracit̄ amici dei sint. et spm̄ xp̄i ha-
beant. ad edificandū corp⁹ ei⁹ misti
cū hoc est ecclīa ipsaz. que nōnun-
q⁹ ecclīaz h̄mōi insolitis gracijs opus
habz. Tales fuerūt gloriosi priar-
che et pphete apli ac martires q⁹ plu-
res. Deinde inditi p̄fessores. epi. ab-
bates. monachi. pastores. p̄sbitei.
diaconi ac alij vtri⁹ q⁹ sep⁹ fideles. in
quib⁹ tāta gracia emiant ut eos p-
fectos in spūali fuisse vita nemo du-
bitaret. Nos igit in spū dei suscipi-
m⁹ cū exemplis ipsoz ac doctrinis
secrete imitādos. de occultis deo iu-
diciū relinqm⁹. ceteros quoq⁹ infei-
oris grad⁹ in xp̄o diligētes. cū iphis
piter p̄fiscī conabimur. p̄posse no-
stro. ipsozq⁹ consilia et auxilia am-
plectendo. si et inq̄tū a terminis tā-
celebrimoz p̄m̄ non recedāt. q̄s ip-
si tāto studio spūsancto afflati sta-
tuerūt p̄ securiori adeptiōe eiusdem
spūalis p̄fōis. q̄ finis est vltim⁹
toti⁹ xp̄iani aḡōis ac laboris. Ad
nāte est aū hui⁹ modi omnimod⁹ cer-
titudinē aliquez velut p̄f̄m̄ suscipe-
re. An non scriptū est. p̄bate spūs
an ex deo sunt. Et q̄s nesciat. q⁹ sic
in oñsione vni⁹ p̄f̄a viri qui vere per-
fect⁹ est plurima bō pueniāt. sic ere-
gione si aliquis fict⁹ sub vestitu per-
f̄orum p̄uerit. infinita mala se q̄n-
tur. Quis vni⁹sa p̄iula narrare
sufficiat. q̄ hac occasiōe introducta

fuerūt. Quāta p̄tulit ecclīa dei p̄ ta-
les. ecclīa apostol⁹ insinuare curauit
dicēs. ij. cor. xi. Ipse angel⁹ sathāe
trāsfigurāt se in angelū lucis. Et
pseudo apostoli oparij subdoli trās-
figurāt se in ap̄los xp̄i. Vbi dē glō-
q⁹ i hac tēptacōe tāta est difficultas
q⁹ nemo sine deo p̄t ipsam euadere.
et op⁹ est mag⁹ vigilantia ne q̄s p⁹
sathanā eat. putans se h̄re āgelos
bonos amicos quādo habet malos
demōes fictos amicos. eosq⁹ tanto
nocētiōres quāto astutiores ac fal-
laciōres patiūt inimicos. Neq⁹ sanc-
ti et fideles vni⁹ veri dei cultores. ab
eoz fallacijs et multiformi tēptacō-
ne secui sunt. Hec p̄ tanto dicta sint.
ut attēdam⁹ misterii spūalis p̄se-
ctiōis. q̄ altum q̄ rariū h̄ijs dieb⁹
sit. quātamq⁹ p̄iulum ecclīa tōne w-
luntatis hoībus immineat. si absq⁹
dinamōe ad tāte celsitudinis ex-
ercitia se trāsferant. q̄q⁹ securū sit
de se vnūquēq⁹ semp̄ humiliē sentiē
hūilib⁹ q⁹ cōsentire. donec dominus
eū ad sublimiōā nedū certissimē. sed
ecclīa cōpulsorie sustollat. Exēplum
planū in moyse habem⁹ et alijs m̄-
tis. qui ōnes p̄t lōgeuā ac multipli-
cem oīm v̄tutum exercitacōem late-
re cupiebāt. nomē quoq⁹ p̄fectionis
ecclīa dīmit⁹ sibi imponi metuebant.
Et hec cōsentanea omniū scōz p̄m̄
doctrina. ut si quid in grā cōtēplaci-
ōis aut dīne reuelacōis insolitum
occurrat. aut p̄spere succedat. ōm̄
no secretum teneat. humiliēq⁹ de se
senciāt. nec q̄cūq⁹ suis meritis ascri-
bat. h̄c in illum p̄mitus re fundat. q̄
hoc ei ex sua liberalissima bōnitate

donauit. Ad hoc deseruit qd apo-
stolus per annos quatuordecim subi-
cuit grām sibi collatam ut patz. 2.
corinth. 12. ubi dicit. Scio homines
in xpō ante annos 12. glō. Et eo qd
tū diu tacuit. Stat non superbe sed
ex nēritate dicit. Et ysa. 28. de hijs id
pphetā loquens ait. Secretū meū
michi. Secretū meum michi. Hic rep-
hēdūtur qdam in tpati de vanitate
cordis sui qui statim ut aliquid grā-
cie percipiūt eandē velut canale con-
tinuo effūdūt. Seqz dīna illustracōe
indignos faciunt. Sz dimissis istis.
ad psequendam materiam de hac
caritate perfctā redeam. Ubi est ad-
utend. qd sicut sup dīn est. perfctā ca-
ritas corrūdet supme ierarchie in ce-
lestibz. Et suos cultōes ad ipsam le-
uat. Et hz tres qd qui hoc mō pnt
introducī. Nā amā scā que iā supē-
dictos qd ppleuit et sentit in se grā-
sollicitatē ad altioratōē dubiū quā
avidissime iāz aspiet ad vidēdum
deum et fruendū colloquio ipsi. Qd
quia adhuc pro omni desiderio suo
non licet qd diu viatrix est. accipit
tamen quasdam illuminacōnes si-
bi congruas. iuxta mensuram me-
ritorum suorum et capacitatis in-
terne. Per quas se semper dispo-
nit ad amplius propinquandum il-
li cuius iam tam suauiem gustū sen-
tire cepit. Occurrit ergo ei primum
illa veritas iudiciorum dei occulto-
rum. Omnia propter electos. cū il-
luminaōe mirabili. que sentiri qui-
dem potest s. dici aut scribi non po-
test. quasi iam nichil gratius deo fa-
cere possit qd qd secum pro saluacōe

animarum laboret. quia ad hoc ap-
ta est. Et hic gradus correspondet
thronis in quibus deus sedet et sua
iudicia de istis inferioribus dispo-
nit. Isti ergo vnum sunt cum deo in
zelo animarum et operacōe conti-
nua et supernaturali labore longe
ultra vires consuetas. iuxta illud
omnia possum in eo qui me confor-
tat ut infra dicitur. Secundo le-
uat se sancta anima adhuc altius
ppter grāz nouā qd p effcicia pdeā p-
meruit. hīc qd de9 vult et vocat eā.
et occurrit ei tūc illavitas sblimis
celicorū iudiciorū dei. Oīa ppter āgelos.
sm illud. Iudicabit in natio. i. ple. rui-
nas. Cum illuminatione celica et
insolita. tantūmodo illis nota qui
eam percipere meruerunt. quasi iāz
nichil gratius deo facere possit quā
qd angelicos mores imitentur. Deus
scilicet cum ipsis iugiter laudando
et contemplando. exteriorum occu-
pationum sedulitate oblita. Et hic
gradus correspondet cherubyn. in
quibus est plenitudo scientie. Ter-
tio leuat se sancta anima altissime
videlicet in ipsum deum. per graciā
eius quam post omnes supradctos
gradus promeruit. quasi iam ī om-
nibus creaturis feliciter attediata.
et occurrit ei illa veritas sublimissi-
ma ac diuina. pūbicozū. pvi. Om-
nia propter semetipsum fecit deus.
cum illuminatione deifica et ardore
secreteissimo. qualis nec scribi potest
neqz hominibus loqui licet. Et hic
est finis totius consummationis
omnium viatorum et quies perfe-
cta in deo in quo feliciter *ardent et*

ardēt et viuunt quātūm fas ē: donec
carne soluta omīq; impedimēto re-
moto ad ipsū euolēt felicissime: de in-
ceps contēplaturi eum facie ad faci-
em absq; omī velamine vel enigma-
te hianti est: vbi null⁹ ē finis s; visio
bēa et re q̄es eternaliē māsura. **Et**
iste grad⁹ corrūdet seraphim: q̄ dīcū-
tur ardētes vel incēdētes. **Process⁹**
iste ex illo dicto saluatoris p̄t sumi.
Si dīperō vobis terna et non cre-
ditis: quō si dīperō vob celestia cre-
detis? **I**n q̄b⁹ verbis innuūtur ḡdus
illūmīnōnū dīnoz. **R**oluit namq;
domin⁹ mōdō pādere mīsteia ce-
lestis ierarchie: q̄ nōdum cape po-
tuit mīsteria ecclesiastice ierarchie:
scz de innouacōne hominis p grām
baptismālē. **G**rad⁹ ergo isti sunt
hoc mō disponēdi: ut p̄o p̄fect⁹ aī
e⁹ dei in se suscipiat secretas reuela-
tōnes quo ad ecclīastica mīsteia: se-
cūdo quo ad angelica: tertio q̄ ad di-
uina. **S**icut em̄ sup̄ra dēm oēs sta-
t⁹ caritatis hūc hunc triplicē aspe-
ctum s̄m grad⁹ suos: ut prim⁹ p̄m.
secund⁹ āgelos. terci⁹ deū attēdat.
Circa hec namq; tria diligibilia ca-
ritas se exercē habz ex p̄cepto et ci-
ra nichil aliud: grad⁹ quoq; et p̄ces-
sus est talis ut a p̄mo incīpiat: q̄
ten⁹ ad angelos et deū perueniat.
Qui em̄ nō diligit primū suū quez
videt deū et āgelos quō diligē pote-
rit quos nō videt. **Q**uod autē de se di-
ligendo nō est datū explicite p̄cep-
tū est ideo s̄m **A**ug⁹. q̄ natura suf-
ficiat ad hoc. **Q**uātūlibz em̄ homo ex-
cidit a caritate. adhuc illi remanet
dilectio sui: t̄az corpis q̄ anime. **E**t

hāc dilectōem suip̄sī efficacit p̄mo-
uet: si p̄dicta tria p̄fē dilexerit. **N**i-
hil ergo salubri⁹ q̄ hīs intendere.
Hic est iterū vna solēpnis q̄stio de
caritate: an vicz p̄tingat eam auge-
ri in quolibz suo actu seu motu. vel ī
aliquo non. **A**d hanc q̄stionē satis
p̄formit rīdent doctores et dīcunt:
q̄ actus p̄fect⁹ caritatis iam habi-
te. meretur augmētū ipsi⁹ caritatis.
Act⁹ autē imp̄fct⁹ non meret aug-
mētum ei⁹: s; tam disponit ad h⁹: sic
vna gutta nō cauat lapidē s; plu-
res. **D**icit autē act⁹ ille p̄fect⁹ qui eli-
citur a volūtate p grām: ita p̄fē q̄
p graciā habitū non p̄t elicere per-
fectiorē. neq; s̄m vires naturales
quas actualitē habz: **I**ta q̄ natura
p̄ter cū gracia faciūt extremū pos-
se suū. **T**alis act⁹ actualitē meretur
augmētū caritatis ut scz statū fiat:
sicut patz in actu martirij. aut alte-
ro p̄simili. **I**lli autē act⁹ qui ab hac
p̄fectione deficiunt. cum sic multipli-
cati fuerint q̄ oēs simul vni tali p̄-
fē equalēt: pie credēdum est q̄ tūc
de⁹ ex sua liberalitate in sic opante
augeat caritatē. **H**ec ē s̄ma rich. de
media villa sup. 2. dis. 28. et hībī.
Et dicit maḡ bar. cartij. q̄ s̄ hanc
modificacōnē debet intelligi dictuz
sancti thoē in. 22. dīcētis q̄ non in
q̄libet actu caritatis caritas augeē:
s; q̄libet act⁹ caritatis disposit ad car-
tatis augmētū. **E**x q̄ sequitur q̄ sit sa-
lubre q̄ hō feruēt et discrete insistat
opib⁹ bonis et nō tepidē: q̄ talis ali-
qn pl⁹ mēt ī die q̄ alī in āno: s̄m q̄
būis. **I**ero. dicit. **S**ubitus feruor. lon-
gum vincit teporem.

De caritate tronica siue iudicia
ria. Ca. 2.

Caronica siue iudiciaria caritas sic dici potest: quod per eam mereatur homo qui ipsam habuerit assumi in chorum thronorum qui est septimus in ascendendo. et primus tercie ierarchie. Cui correspondet primus gradus caritatis perfecte iuxta assignationem super positam. Ipse est septimus totius novenarie distinctionis: secundum quod planissime dici potest. quod septimus gradus leuat ad septimum chorum. ut super dictum est.

Pro huius materie introductione est aduertendum. quod tam varia exercitia perfectorum reperiuntur in libris sanctis tam quo ad deum quam quo ad proximum merito dicantur per apostolum. i. cor. 12. quod non solum sit diuisio gratiarum. sed diuisiones gratiarum. utrumque plurali numero describens. **A**it enim. Diuisiones gratiarum sunt. idem spiritus. **E**t diuisiones ministracionum sunt. idem autem dominus. **E**t diuisiones operationum sunt. idem autem deus qui operatur omnia in omnibus. **E**cce pauca verba. sed quod plura in hijs includuntur: prout glossa notabiliter ibidem exponit. **E**t subdit apostolus quedam in generali que perfectis conueniunt dicentes. **O**mniuique autem datur manifestatio spiritus ad utilitatem. **A**lij quidem dantur per spiritum sermo sapientie: alij autem sermo sciencie. secundum eundem spiritum. **U**bi dicit glossa. **D**istingue inter sapientiam et scientiam. **S**apientia est in contemplatione eternorum. **E**t quid in eternis est nisi deus? soli immutabilis est natura. **S**cientia vero est in actione temporalium: ubi mala sunt in quibus caute et prudenter conueniendum est. **E**t hec duo tunc

dicuntur dari per spiritum ad utilitatem et deservire: quando ita excellenter dantur ut etiam alijs possint. atque per sermonem ipsi eloqui possint. **E**numerat etiam alia dicens. **A**lii fides in eodem spiritu gloria. constantia fidei id est tam magna fides que nullis aduersis cedit: atque sermone copioso ac prompto ad satisfaciendum omni poscenti. **A**lij operacio virtutum id est miraculorum: que sunt supra naturam. **A**lij prophetia: id est predicare futura. **A**lij discretio spirituum: ut discernat quod audit. et quo spiritu bono an malo dicatur: quia etiam dyabolus bona seductione dicit. **A**lij genera linguarum: id est loqui diuersis linguis. **A**lij interpretatio sermonum vel visionum: que necessaria est in prophetis et euangelis et alijs scripturis. **H**ec autem omnia operatur unus atque idem spiritus: diuidens singulis prout vult. **H**ec sunt exercitia perfectorum et aptissime huic gradui conuenire videntur: quia quicumque ista meruit iam inter familiares amicos dei connumeratur et sufficiens est ut alijs presideat: eos doceat. hortetur. diiudicet. cunctis et iugiter ad meliora prouocet.

De hoc sic dicit beatus **G**regorius. **S**unt nonnulli qui dum sibi metipsis vigilantia cura dominantur. dum se sollicita intentione discutiunt. diuino timori semper inherentes: hoc in munere virtutis accipiunt: quod iudicare recte et alios possint. **Q**uorum profecto mentibus dum diuina contemplacio preesto est. in hijs velut in throno

suo dñs p̄sicens. alioz facta exami-
nat. aucta mirabilis de sua sede di-
sp̄sat. Quid ergo isti nisi throni sui
p̄ditoris sūt. vel q̄ nisi ad sup̄naz se-
dñi nūeros ascribūtur. Per q̄s dñs
sc̄a ec̄cia regit. plerūq; de quibusdā
suis infirmis actib; ec̄cia elā iudicā-
tur. **H**ic notāndum q̄ bt̄is greḡ. in
sup̄iorib; gradib; nullā facit menti-
onē de officio pastoralis curę. q̄ illi
adhuc satis hñt agē p̄ semetip̄s. sed
istis velut m̄ḡis p̄latiōis on̄ apte
imponēdum cē fuit. Sūt enī p̄ cōtē-
platiōem deo p̄iuncti. ut ab eo audi-
ant quid subiectis vtilit̄ p̄cipiant.
Sūt ec̄cia p̄ passionē p̄rimis incli-
nati. ut ab eis audiāt quib; p̄tissi-
mū op̄ habeāt. Sunt deniq; dō fa-
miliāres in oracōib; suis. ut facile
p̄ subditis impetret. qd̄ ipsi adhuc
nequnt. a ad eum recurrāt fiducia-
liter in om̄i cā. ne p̄pter defectū dñi
auxilij ec̄cia ipsi subditi pereāt q̄bus
prelati sūt. De hac m̄ḡali caritate
idē greḡ. vir sc̄us quasi multa ex-
p̄ientia deoat̄. egregium op̄ edi-
dit. quod pastorale dñi alijs scrip-
tis suis de eadem multipliciter tractat
illud semp̄ concludēs. q̄ ars ar-
tium. a sc̄ia scienciarū est regimē
animarum. Ex quo trahit̄ quare sci-
licet s̄a viri tantope fugiunt prela-
tōnes. adeptasq; resignare cupiūt.
quia videlicet nimirū aduertunt q̄
magisterium spiritalis vite ardu-
issimum est. et valde timent. merito
q̄ eis timendum est ne indigni sint
et insufficientes ad tot animas pro-
curandas. qui in suis proprijs ne-
gorijs se multiformiter delinquere

sciunt. Quis enim nisi om̄iō pre-
suptuosus dicere audeat se ad hñc
gradum septimum profecisse. cete-
rosq; supradictos sufficienter tran-
scendisse. ac per consequens iā ad
animarum custodiam valenter ex-
creuisse. cum iste primum ad h̄ dig-
nus iudicetur ut alijs velut magi-
ster ac doctor p̄sedeat. qui hñc tā
multiplici experientia et doctrina il-
lustrationeq; diuina adeptus fue-
rit. **Q**uis inquā taliter sibi p̄p̄i blā-
diri audebit. Merito ergo vniuer-
sis prelatiis quantumamq; valen-
tibus valde timendum est. Quod si
forte aliquis diuinitus per apertū
miraculum vocatus fuerit. ut moy-
ses aut dauid. paulus. vel petrus.
ambrosi⁹. vel gregori⁹. adhuc ta-
men q̄ sit formidabile alijs p̄ces-
se. ipsi tam spectabiles viri suis do-
ctrinis et exemplis palam ostende-
runt. An non paulus ipse quasi to-
tus pauidus ait. Castigo corpus
meum. Et domin⁹ in euangelio.
Quid proficit homo si totum mun-
dum lucretur. seipsum autem per-
dat. a detrimentum anime sue faciat.
Heu quot et quāti ec̄cia irrecupē-
biliter corruerunt. q̄uis in primis
per om̄ia aptissimi extiterunt. Fa-
cile siquidem est hec ardua virtutū
exercitia inchoare. sed non eque fa-
cile ipsa debito fine consummare. Si
ergo sic perfectis viciis timendum ē.
quid neophitis. Posset hic aliquis
fortissime instare. ac dicere. Si tā-
ta requiritur perfectio in prelatiis. ut
debeat respectu subditoz eē sic ma-
gistri t̄sp̄cū discipuloz. a t̄grā di ita

sublimes ut ipsi sint deo ita famili-
ares respici subditorum sicut amica re-
spici seruorum. et in vita sic exempla
res ut merito ipsi dicantur pastores
et subditi greges. ergo videtur quod om-
nes pene prelati sint in periculo ani-
marum suarum. quod graue est di-
cere. Quis enim de se talia existima-
re audebit? Respondetur quod illa dic-
ta sancti prophete ezechielis. ysaie.
pauli. et beati gregorii. solidissima
sunt omnia concordantia cum dic-
to saluatoris. qui dicit fidele oportet
esse pastorem bonum et prudentem. atque
forte. ita ut animam suam ponat pro ouib.
huius. et cetera que canon narrat.
Quod autem ex isto inferunt quod ob hoc uni-
uersi prelati sint in statu dampnacionis.
non habet firmitatem. **N**on est. quod timo-
ri prelati qui sibi bene conscius sunt quod ad hunc
gradum nondum puenerunt. etiam eorum
bene sibi conscius sunt quod prelaturam
quam habent non desiderauerunt. sed ne-
cessitatis causa propter bonum obedientie
et utilitatem ecclesie humeros pacietur
supposuerunt. semper humilitatem suam
quod indigni et insufficientes sint recog-
noscere. quotidieque ut ab onere tan-
te perfectionis subleuentur petentes. qua-
tenus sic in securiori statu cum ceteris
omnibus christi animas suas saluare possint.
Hinc in sacris religionibus ubi solli-
cite viuunt mos inoleuit et quasi lex
obtinuit. ut prelati crebro petant se
absolui ab officiis suis. quasi non au-
deant in eis permanere nisi ex coac-
tione obedientie. Qui sic in prelaturis
degunt facientes quod in se est
secundum gratiam sibi datam. quous tam
adhuc ad istum ingratum siue perfec-

tum gradum nondum puenerunt. non
solum exasatur. sed etiam plurimum me-
retur. **Q**ui vero se ingerunt aut dese-
dunt audacter. nolentes recognoscere
imperfectum suum. in magno periculo ani-
marum suarum sunt. **S**i autem idonei
sint et legitime vocati. tamen nullomo-
do ad resignandum parati. quous om-
nia bene faciant. nichilominus ex illa par-
te maculam contrahunt quod prelati esse
volunt magis quam subiecti. durissimum
quod eis iudicium erit eo quod se ipsos tan-
ti estimarunt et absque rationabili cau-
sa propriam animam propter deum magis
quam humiliter extulerunt. quasi pro ceteris
utiliores forent. **S**cimus enim exem-
pla sanctorum qui semper ad resignandum
prompti et ad retinendum dignitates dif-
ficiliter extiterunt. **I**gitur qui eos sequuntur.
securus gradum. **U**t autem clarescat.
sciat quod deinde exponere ipsa exempla sanctorum
qui hanc perfectionem attigerunt. propter tangendo quod
stolide quando decipiunt qui se idoneos ad
placandum sibi curam animarum arbitrantur pro
solum quod letas pro ceteris norunt. a scripta
doctorum catholicorum copiosi memorie
comendatur. quasi hoc solum sufficiat
ad spirituale perfectionem contradicente apostolo
quod non in sublimitate sermonis confi-
stat regnum dei. sed in oratione spiritus et
virtutis. **g**loria. **I**n sermone et predicatione
mea ostendi me habere spiritum
et virtutem. quia nobis reuelauit
deus per spiritum suum qui omnia scrutatur.
Non enim spiritum huius mundi
accepimus. sed spiritum qui ex deo est. ut sci-
amus que a deo donata sunt nobis. qui
et loquimur non indoctis humane
sapientie verbis. sed in doctrina spiritus.
spiritualibus spiritualia comparantes.

Ubi sciendū qd pfectō ista ex duobz
resultat: scz ex longeuā expientia.
et sana doctrina. **Q**si vnū eorū de
sic piculum imminet. **F**acile sibi no
mē sanctitatis acqrit doct? nouici?
tū ppter litteraturā. tū ppter feruo
rem. **V**erū nisi longeuā decoct? fue
rit expientia suspectū hū debet qd
quid dixerit. **N**ō em̄ dicūt illud in tē
pe suo nisi forte casualit? velut sagit
tari? impitius qui nōnūq? sagittaz
ex euētū ad punctū picit. **I**lli autē
qui seip? expti sunt multiformes
nature varietates. miseras. difficul
tates. inclinacōes. passiones. recidi
uacōes. infirmitates. tēptacōes. ce
terasq? pmitates ad malū et iā ista
euaferūt p coopantem graciā. isti i
q? consulte pcedunt. linū fumigās
non extingūtes. neq? calamū con
quassatū cōterētes. **T**alis fuit olim
bātis bndictus qui scē cōgregacōni
sue exēplo et verbo p̄fuit. potens in
ope et sermone. sciens qñ consolari.
qñ increpare debuerat. **R**egitur em̄
in vita sua. qd cū aliquādo nobil? qdā
fē ante se candelam teneret. et tēp
tare? a spiritu supbie quasi hoc nō
deceret. illico vir dei hoc benignē per
sp̄m aduertens ait. **S**igna cor tu
um fili. **E**t iussit candelam ab eo re
cipi. **E**cce quanta graciā quo ad se
creta cōtēplanda. et quāta demē
tia et industria ad discipulum pre
seruandum et corrigendum. **F**uit ni
hilomin? idem vir beatus non mi
n? exēplaris in exercicijs hūilita
tis eciam quo ad opera infima. ut
plene sequaci? suis ostenderet ma
gisterium spiritualis vite. **N**ā cre

bro ex anō ante cāminū se posuit.
et fratrū calceos punxit. exēplo il
li? qui discipulorū pedes lauit. **S**ic
maurus sic bernh. sic frāsciscus. sic
dñicus. ceteriq? patres q? plurimi.
in quib? de? velut in throno suo resi
dens nobis p huiusmodi signa ino
tuerūt. qd vere in spiritali vita per
fecti fuerunt et adhuc gradū p̄fecte
caritatis excreuerūt. **I**ta em̄ limpi
de fratrū corda deo illustrante cog
nouerūt. ut suo mō ipsis illud euan
gelicū conueniret. quasi op? nō ha
beret ut quē de occultis suis intro
garent. **P**lures insuper secularis
vite homines cōtra spem predice
do qd monachi futuri essent attraxe
runt. quosdā velut modestiores di
mittēdo. quomā pseueratiē sp̄m ac
ripe nō meruissent. **A**lia quoq? m̄
ta iudicia hui? tam arduissime gra
cie habuerūt. ut nulli dubiū eē po
tuerit. quin dñs deus menti eorum
p̄fidebat. et elōrum merita p eos
diuideret. **H**os ergo gloriosos vi
ros ad hunc gradū excreuisse arbi
tror? qui cū beato paulo veracit? dice
re poterunt. **O**mnib? om̄ia sc̄is sum.
ut om̄es lucrifacerē. **E**t iterū. actū
p̄. **N**ūd? sum a sanguine om̄iū. nō
em̄ subterfugi qd min? ānunciare v
bis om̄e cōsiliū dei quō vob̄ nichil s̄
traxerū vtiliū. seruies dño cū om̄i hu
militate et mansuetudie et lacrimis
et tēptacōib?. **Q**m̄ die ac nocte non
cessauī. cū lacrimis monens vnum
quemq? vestrū. **A**rgētum et aurū
aut vestem nullius cōcupiui. qm̄ ad
ea que michi op? erāt et hys m̄eaz
sunt ministraverunt manus iste.

Omnia ostēdi vobis quomā sic labo-
rantes optz suscipere ifirmos. ac me-
minisse verbi dñi quomā ipse dixit.
Beati⁹ est magis dare q̄ accipere.
Item quo ad picula vniuersa ait.
Nichil horum timeo. nec facio aiam
meam p̄ciosiorem q̄ modūmodo cō-
sumē cursum meum ⁊ ministerium
verbi quod accepi a dño. **I**tem **E**go
libenter impendam. et super impen-
dar ego ipse pro animabus vestris
aī. **A**rdua sunt hec et ita rara: vt
iuxta premissa si in auctētiis lib̄s
non legerentur. vix aut non omni-
no crederetur. **V**erum ne putet ali-
quis hūc gradum ad solos p̄latos
ptinere quasi nemo eū habere posset
nisi esset p̄latus: ideo breuē hic iterū
replicandum est q̄ iā crebro supra
dñm est: vix q̄ oia ista exercitia sūg
sunt p̄fōnis non cā. **N**am ḡcia dei
mētem informans siue deiformē fa-
ciens est causa totius sanctitatis sub-
stācialiter. **E**t ergo iuxta s̄māz bea-
ti aug⁹. aliq̄s in hēmo sedens q̄ nū-
q̄ p̄dicat p̄t hunc gradum p̄fē ob-
tinē. et omia exteriora exercitia hec
p̄ deuotas orōnes ⁊ cōtemplacōnes
supplē. **H**inc b̄n̄ mechaldis dicit. q̄
ad istum gradum. q̄ ei d̄m̄tus r̄ue-
latum fuit q̄ qui sedule meditacōni
et cōtemplacōni inseruiunt. cordis
mundiciā et mentis trāquillitatem
amplectēdo quietissimā se deo exhi-
bent habitacōem: thronis in gradu
septimo sociantur. **I**terum non est
hic n̄c̄varium repetere. q̄ sequētes ḡ-
dus non sint apti ad curaz anima-
rum: aut q̄ hij b̄ssimi viri de qui-
bus nunc exemplificatū est ultra

istum gradū non pueniūt: q̄ qua-
literūq̄ se res habeat ad minus in
isto aliquādo fuerunt ante q̄ ad al-
tiora remissent. **E**t semp est tenendū
indubitātē. q̄ quicq̄d potest grad⁹
inferior. hoc potest et supior et meli-
us. **U**nde relinquit. q̄ sequētes sint
aptiores ad lucrandas animas q̄
iste: q̄ q̄ et iste sufficiēs sit. **I**sti er-
go tres gradus caritatis p̄fecte qui ad
hoc p̄ncipaliter tendunt ut deo per
cōtemplacōem inhereant. si quan-
do ad ministerium ec̄cie remittunt.
tunc sunt velut legati a latere. quos
pontifex ille supernus ad colligen-
das electorum animas cū plenitu-
dine potestatis transmittit. q̄ utiq̄
quanto sūt deformiores siue in p̄-
fectione sublimiores. tanto sunt ad
hoc opus aptiores. **U**nde et ob hoc
a diuino dyonisiō ierarchi vocant̄
id est sacri principes p̄pter tres act⁹
ierarchicos. scz purgare. illumina-
re. perficere: qui ip̄s tanq̄ vica-
rijs xp̄i apte cōueniunt. vnde et ab
officio suo ierarchico ierarchi appel-
latur. **H**ij sunt de quib⁹ psal. ait **C**ō-
stitues eos principes super omē ter-
ram. quasi dicit. quos ut amicos ⁊
filios hēs. rursum ad opandū velut
suos cōstituis p̄pter aliorū salutem.
Ubi tñ mox subiungitur. **M**emores
erunt nominis tui dñe. **N**ā s̄m sen-
tēciam b̄i greg⁹. sancti viri cum se in
turbine actiue vite huius fatigatos
perspexerint. semp ad arcem cōtem-
placōis recurrunt. quaten⁹ illac
subtiliter discāt. que erga p̄imos
utiliter disponāt. **H**ec est ec̄iā s̄mā
sc̄i aug⁹. 19. de ciuita. dei. vbi dicit.

Ocium sanctū qrit caritas veritatis:
negocium iustum suscipit nēctas
caritatis. Quā sarcinam si nullus
imponit precipiende atq; intuende va
candum est veritati. Si autēz im
ponitur suscipienda est propter ca
ritatis nēctatem. Sed nec sic om
nino veritatis delectatio deserēda ē:
ne subtrahatur illa suauitas et op
primat ista nēctas. Qz autem isti
qui ad huiusmodi principatū vocā
tur superbire non debeant: pulchre
ostendit bñs greg. dicens. Quia
enim potestas regiminis ministra
ri non potest sine studio cure tēpora
lis. aliquādo omnipotēs de i mira dis
pensatōe pietatis agit vt tenere spi
ritualium mētes a terrēa cura dis
iūcte sint: onusq; regiminis duris
ac laboriosis cordibus mūgic: ut tū
to illi ab hoc mūdo securius lateāt:
quāto hij exterius sollicitudinibus
libenter elaborāt. In exhibitōe q̄p
pe suscepti oneri: pro iphis quoq;
utilitatib; subditorū dure vie tole
rāde sunt humane seruitutis. Et se
p̄dictum est. nrisericors de⁹ quos
tenere diligit: eos sollicitē ab exter
nis actōibus abscondit. Rā et ple
rūq; patfamilias ad eum laborem
seruos dirigit: a quo subtiles filios
suspendit. Et inde filij sine vicia
decori sunt: vnde serui in puluere fe
dantur. Hec greg. Et licet hec direc
te istos viros perfectos nō tāgant.
tamē quasi ex obliquo humiliant:
q̄ q̄ hic sincere dicitur aum beato Au.
gust. Si semp paul⁹ am deo māere
vellet infirmos non leuaret. h̄ descē
dit vrgēte caritate: faciens illis sicut

sibi fieri vluisset si in eoz statu fu
isset. Recte igitur sicut supra dictum
est. huic gēdūi perfecto. iste zelus ai
marum congruit: ut sic quasi per tri
angulum ad primum gradum ca
ritatis incipientis respiciat. Ibi nā
qz dictum est: qz nouiter cōuersi mi
rabili feruore cunctos ad bonam vi
tam trahere cupiunt. Sed quia ad
hoc nōdum sufficiunt: ideo quasi las
sati statim desistunt: et proprie sue
perfectiōi inhiunt. Isti autem vi
ri perfecti non minore feruore eun
dem zelum habent: sed scdm sciēciaz
sed scdm expientiam. constanciam.
fortitudinem: pmo scdm diuinaz ius
tionem: et ideo nō deficiunt sed fru
ctum plurimū afferūt. ij. thi. ij. Se
per enim illud verbum apli aū oca
los habent. Omnia sustineo propē
electos: vt iphi salutem psequantur.
Glō Omnia in cōmoda: vt iphi meā
salutem consequantur: anime hicet
in futuro gloriam. Et vt veram sci
enciam perfectorum ostenderet: ali
bi dicit. Videte ne forte hec licentia
vestra fiat offendicium infirmis: et
cetera vsq; ibiet pibit infirmus in
tua sciencia fuit: propter quem cri
stus mortu⁹ est. Quasi dicit. In cri
stum peccatis cuius regnum dimi
nuitis: illum incaute perdendo quē
ipse tanti estimauit: ut pro eo san
guinem funderet et mortem subiret.
Ecce quanti precij est homo. Vbi
sanctus thōs dicit. qz perfecti viri ad
multa tenentur propter vitanduz
scandalum: ad que alias non tene
rentur. Quāta etiāz in vniuerso fi
ant propter electos ostēdit glō. sup

illud roma. viij. **O**mnis creatura in
genuit et paruit vsqz adhuc. **O**m
nia inquit elementa cum labore sua
expleant spacia sicut sol et luna non
sine labore cursum suum implent
quod est causa nostri. **U**nde quies
cent nobis assumptis ac. **H**ec cōsi
deratio si ad alia deriuetur que ī e
aturis sunt propter electos infini
tum pelagus excreceret. **H**is em̄ mu
tabilibus angeli non indigent. nec
reprobi digni sunt. sed ut numerus
electorum compleatur omnia ista vs
qz in finem sic perseuerant. **S**ancti
ergo viri qui in sua contemplatione
hanc veritatem sibi sentiunt occur
rere. inestimabili fortitudine accē
duntur pro animab⁹ lucentis. **E**t
parum putant se fecisse quando fili
um dei vident ita pro ipsis agomisa
se ut in nullo sibi parceret. sed acer
bissimam mortem subiret ut eos ab
eterna morte liberaret. **V**identes q
qz quanta in vniuerso pro ipsis fi
unt. sublimiter se precingunt. vni
diqz admonitōem oculo contempla
tōis late circumducto colligentes.
quatenus in tanto officio digni co
operatorum dei inueniri mereantur.
Testes huius sunt sepe dicti ac bea
tissimi viri moyses. petrus. paul⁹.
cum ceteris apostolis et apostolicis
viris. dyonisi⁹. anthonio. pachamio
augustino. ambrosio. gregorio. bern
hardo. dominico. frācisco ac. qui vni
uersi quasi cupiebāt anathema eē
id est separari a xp̄o propter salutem
electorum. **N**on quidem simpliciter
ut quidam expositor dicit. s. feruen
tissimum affectum quem pro saluā

dis habebāt altius demonstrare non
valebāt. **H**ij sunt veri officiales ac
iudicarij siue chronici patres. quos
electis suis preposuit de⁹. **H**ij sunt
quibus paradigma galline illius cle
mētissime conuenit. quam domin⁹
sibi ipsi quasi in exemplū preponere
dignatus est dicens. **Q**uociēs v
lui congregare filios tuos. quē ad
modum congregat gallina pullos
suos sub alas ac. **H**ij sunt viri mi
sericordie quorū pietates nō defec
runt. et gloria illorum nō delinq̄t.
et nomē eorum viuet in generatio
nes et generatōes. **S**apientiam il
lorū narrāt populi. et laudem illoꝝ
nūciat ecclesia. **E**t licet plurima sint
scripta de hoc septimo gradu. tamē
notabilis apostol⁹ vbi supra scilicet
p̄ cor. duodecimo. postq̄ illa precipu
a exercitia perfectorum enumerat.
illuc subiungit similitudinem mē
brorum corporis humani dicens. **S**i
aut enim corpus vnum est et mem
bra habet multa. omnia autem mem
bra corporis cum sint multa vnum
corpus sunt. ita et crist⁹. **E**t enim in
vno spiritu omnes nos in vnū cor
pus baptisati sumus. siue iudei. si
ue gentiles. siue serui. siue liberi om
nes vno spiritu potati sumus. **N**az
et corpus nō est vnum membrum.
sed multa. **S**i dixerit pes quoniam
non sum manus. non sum de corpore.
nō ideo non est de corpore. **E**t si dix
erit auris quoniam nō sum oculus. nō
sum de corpore. nō ideo nō est de corpore.
Nō pōt autē oculus dicere manui o
pera tua nō indigeo. aut iterum ca
put pedibus nō estis michi nārij.

h multo magis q̄ videtur mēbra cor-
pis infirmiora eē. nātariōa s̄. que
ignobilia sūt et in hōesta. habū
dāciorez hōestate hnt. ut nō sit sc̄s-
ma in corpe. h̄ in dīp̄sū p̄ inuicē sol-
licita sint mēbra. Et si q̄d patit̄ vnū
mēbz. p̄paciūt̄ ōia mēbra. Si
gloriat̄ vnū mēbz. cōgaudent ōia
mēbra. Nos aut̄ estis corp⁹ xp̄i et
mēbra de membro. In hijs v̄bis apo-
stol⁹ fōm̄ oñdit p̄fē dilectionis q̄
ad p̄ximū s̄m glō. q̄ dicit q̄ p̄ inui-
cē sūt mēbra sollicita nō min⁹ sc̄z
q̄dlibz p̄ alijs q̄ p̄ se. et mutuo sibi
cōpaciūt̄ quasi malū alteri⁹ suuz
sit. ita et nos decz p̄dolere sc̄b⁹ si q̄d
aduersitatis emerferit et letari si be-
ne cesserit. Nota q̄ hec fōm̄ vniūsis
xp̄ianis p̄pōit̄. h̄ vix recipitur q̄ ad
magisteriū ip̄i⁹ p̄tingit. Si q̄dem
omnes sex grad⁹ supradā sūt in ea
discipuli quilibz iuxta mensurā su-
am. h̄ iste septim⁹ magisterij grāciā
p̄meruit. Et autēz clar⁹ elucescat
sublimitas ei⁹. aliq̄ hic apponā que
in quodā libello repi qui videbat̄ in
quasi sc̄a thome fuisse. satis p̄formi-
ter loquēs ad dicta b̄. Aug⁹. super
p̄s. et alijs locis. multis et ecia⁹ ad
glō. supradictā. At ergo. Volūtas
dei est ut diligam⁹ inuicē. ad quod
nos monet scriptura noue et veteris
legis. Et precipue dñs ihesus com-
mendat eam sc̄z dilectionem nobis
in ioh̄e sub p̄cepto dicēs. Hoc est
p̄ceptum meū. ut diligatis inuicē.
Ad hoc ecia⁹ monet nos natura mē-
brorum carnalium. que inuicē fig-
na dilectionis exhibent. Nam si v-
num membrū patitur aliquid. ōia

cōpatiuntur. ut dicit apostolus. Si
enim man⁹ leditur. cor tristatur. o-
cul⁹ lacrimatur. os conq̄ritur. Itēz
si gaudet vnū membrū. ōia cōga-
dent. Si enim pes calceō tegit. vel
lesus in igne curetur. vel aliud mem-
brū. cor letatur. facies exhilaratur.
os regraciatur. Item inuicē se defe-
dunt. Si enim capiti vel pedi pla-
ga immineret. manus defenderet.
brachium ad plagam se extende-
ret. et eam pro capite vel pede susci-
peret. Item inuicem p̄bent auxi-
lium in necessitate. Si enim spi-
na pedem configeret. statim cor de e-
reptione cogitaret. oculus illuc. cū
compassiōe aspiceret si extrahi pos-
set. manus blande extraheret. Aut
si aliud membrum intrinsecus vel
extrinsecus vt pulmo. epar. latus.
vel dorsum. infirmitatem sentiret.
cor medicinam appeteret. os consi-
lium requireret. auris diligenter
consilium audiret. pedes pro consi-
lio se mouerent. manus vñctionem
vel aliud auxilium exhiberet. Pmo
vnum membrum combustionem vñ
incisuram aut vuln⁹ pro alteri⁹
sanitate susciperet. aut abscisione⁹
pro totius corporis conseruatione
optaret. si necessarium esset. et ali-
ter curari corpus non posset. Si de-
in⁹ pes calcaretur. lingua clama-
ret. calceas me. q̄uis linguam nemo
tangeret. et sic de alijs membris om-
nibus. quicquid vni contingit hoc
singula sibi contigisse arbitrantur.
Similiter si manus peccaret. cor
doleret. oculus fletet. os confitere-
tur. dorsum disciplinam susciperet.

ut p^{er} m^{an}u^m emundaret. **N**e acti-
ones inuicē sibi cōicant. **O**cul⁹ em p
omib⁹ mēbris videt ne ledātur. os
p omib⁹ comedit ne deficiat. pedes
ābulant. man⁹ opantur ut sustēta
cōnē habeant. cor p omib⁹ sollicitū
est ut nullis nēcitatibus careant.
Similiter et exteriora munuscula
prudēter ac fideliter sibi mutuo di-
uidunt. **S**epe em tibiē nuditatē et
frig⁹ sustinēt. ut alia mēbra cooperi-
antur et calefiant. **S**epe pedes nu-
di incedūt et diuersa incōmoda libē-
ter sustinēt. ut ori et stomacho puē-
tus sufficiant. qui p toto corpe nēta-
rio plurib⁹ egent. **C**ōtra etiam os
a delicato cito vel saltem sanguine
tēpate abstinet. aut oleo vel butiro.
ut inde lese tibiē ā vulnerati pedes
perūgantur. aut certe calcei quib⁹
aliquādo vel ppter festum diē vel iti-
neris cuiusdā asperitatē ipsi pedes
nēcitare exigente sunt vestiendi. **E**t
ita de alijs pui⁹omib⁹ tam in pui⁹s
q^{uam} in max⁹imis sine numero. i hac le-
ge mēbrorum optimā formam repe-
rim⁹. **Q**ui vero hanc legem vel in p-
uo nō sectantur. iam nō inter venedi-
biles hoīes. sed inter leccatores et i-
fames cōputātur. eo q^{uod} aut gule ā
luxurie aut alijs vicijs inseruiētes.
nichil pene quod honestatis ā hūa-
nitatis est retinuerunt. **I**tem mem-
bra inuicem se non iudicant si vnū
ledit ab alio. aut vindictā petūt. **S**i
enim dentes linguā lederent. non p-
pter hoc lingua vellet dentes extirpa-
ri. **S**i man⁹ dorsum vel pedes percu-
torēt. non ppter hoc vellet manus
abscidi q^{uod}. **S**i etiam vnū mēbrum

aliquid putredinis. deformitatis hē-
ret. alia mēbra benignē ad hoc mite-
rētur quaten⁹ mēbrū illd a tali ma-
lo absoluerēt. **O**s ad hoc cōsuleret.
man⁹ cū cōpassiōe abscideret. ocul⁹
illuc respiceret. cor desideraret. totū
corpus p hoc laboraret. **S**imiliter
mēbra lucretiua et fortia non in-
dignātur alijs min⁹ lucretiuis aut
debilibus. neq^{ue} ob hoc illis subtra-
hunt nēcaria aut solaciofa. s^{ed} sunt
eis omia cōmunia. et diuidit vnicui-
q^{ue} et singulis. p ut op⁹ hūt. **M**ēbra
eciā hōesta nō improbant iⁿhōestis.
s^{ed} multo magis tegūt et habūdātiorē
hōrē illis circūdāt. nec alit de ipsorū
erute scēcia pfundūtur ā verecūdiā
q^{uod} de p^{ro}pria. **S**i em casu aliq^{uod} nuda-
rētur aut quippiam facerēt q^{uod} loco
aut t^{em}p^{or}i nō cōueniret. illico facies ru-
tescit. cor tristat. lingua exarsat. oī-
aq^{ue} alia mēbra ad emēdacōem q^{uod} si
p^{er} vehemētē verecūdiam sollicitari
incipiūt. **H**ec est q^{uod}dam naturalis et
pia lex mēbrorū quā ip^si d^{omi}n^{us} deus
oīm cōditor. indidit. eq^{ue} cōis ap^{ud} hoī-
nes siue gētiles sū iudeos at^{que} xp^{ist}ia-
nos tā bonos q^{uam} malos. **C**ui⁹ legis
notissime similitudinē at^{que} formā ed-
am ip^si hoīes int se ex dictamine
originalis iusticie ac racōis recte hē-
re debent. et precipue xp^{ist}iani q^{ui} sunt
inuicē membra corp^{is} xp^{ist}i. vlt^{er} hāc
naturalē colligacōez p dona sup^{er}na-
turalia d^{omi}n^{us} iⁿfusa q^{ui} sūt fides spes
et caritas sp^{irit}ualit cōcorp^{or}at^{io} p q^{uod} ē vlt^{er}
tra alios tēdē d^{omi}n^{us} ad sup^{er}naturalia
et celica bō ip^sis p^{ro}missa. si prodesse
sibi volūt tante dignitatis nomen.
Tradita est ergo forma leuissima

necētia: a qua nulli omnino re cede
re licet. siue puul? siue mediocri si
ue magn? fuerit. **N**ulla hic subtili
tas. nulla difficultas cernenda ut
inexcusabilis sit oīs hō. iuxta apliā
sentētiā: qz sicut pulchritudo vniuer
si violēter animū pulsāt ad deū glo
rificandū et amandū: ita lex ista
membrorū eoz monet et instruit ad
primū diligendū et iuuandū. Et
hec sunt duo notabilissima puncta
inestimabili precio ppenda: qz nun
q̄ a corde xpiano recedere debent.

In hijs siquidem teste xpo qui est
via veritas et vita: tota pendet lex
et pphete. **N**ullum etiā potest effica
cius documentū dari p hac bina di
lectione salubriter practicanda: q̄
re non mirū est qz totiens eē dīna
scriptura replicat hoc ipsum. Quia
qz igitur fideliter in corpore xpi vi
uere cupiē hanc formā indefesse imi
tari studeat. **P**rimū ut quicquid in
creaturis videt: statim ad deū refe
rat. **S**ecūdo ut quicquid inter ipsum
et primū suū contigerit: semp eū
quasi suū p̄mēbrum in xpo tractet.
Quācumqz igitur aliquis corporaliter
aut spūaliter affligitur: oēs alij cō
pati debent quasi commembro suo.
Hanc ppassionez habuit bñs pau
l? cum dixit. Quis infirmat scz in fi
de vel aliqua virtute et ego nō infir
mor: id est doleo de eo sicut de me ipso.
Quis scandalizatur aliqua tribu
laciōe vel molestia. dicit glō: et ego nō
vror: igne compassionis. **S**icut et cri
stus pl? doluit de suspendio iude qz
de p̄pria morte: ut dicit bñs **J**erom?
Item vnusquisqz gaudere debet de

profectu alterius in virtutib? in re
ligione in predicaōe et ut diligat
laudetur honoretur ab alijs. **S**ic
moyses dixit. **V**tinam oēs prophe
tarent. Et paulus in actibus Op
to apud deum in modico et in mag
no oēs hodie tales fieri qual ego
sum: exceptis vinculis hijs. **H**ec duo
etiā monet alibi: gaudere cum gau
dentibus flere cum flentib?. Et sūt
signa verissima fraternae caritatis.
Hanc non habuerūt caym. esau. frēs
ioseph. saul. ac. **S**ed quid est. diligi
te sicut dilexistis. **H**oc est gratis. et
tinue. fortiter. veracit. **N**on gratis
diligim? cū amicos et qui bñfaciūt
nobis et qui oīne bonum nostrū desi
derāt et pmouent a mam?. **D**ilige
re enī amantē nature est ut de cri
st. qd etiam ethnici faciūt. **N**atu
ra vero nichil gratis facit: s; semper
cōmodum suū qrit. **U**nde talis a
mor empt? est: et tunc vis amoris
non est i nobis s; i illis quos diligi
m? qz qd nichilomin? illos pl? tenea
mur diligere qz aduersarios. sic ig
nis pl? calefacit p̄p̄inquoze qz remo
tiorē: s; in hoc non apparet adhuc p
fecta caritas. **G**ratias vero diligim?
cum **S**toros in morib? et inimicos
et detrahentes nobis et machinan
tes omne malum nostrū. ppter deū
pure et ad deum diligim?. **D**iligere
quippe non amantē gracie est ait
cris? et tunc vis amoris in nobis ē
non i illis quos diligim? sicut dñs
ihs licet bonorū nostrorū nō indi
geret nec vnq̄ aliquod p̄modū se a
nobis reportare pgnosceret. ad eter
nātū bñtudinē nos diligē nō cessauit.

Hinc bñs beatus dicit. Caritas mē-
tem quā affecerit sui iuris esse non
hinc. Item fortiter diligere debem⁹
ut dilectio nostra sit fortis sic mors
que omnia vincit. Heu q̄ facile amor
noster deseritur et tepescit: q̄ modi-
co verbulo vel iniuria noster amor
ad proximum penitus extinguitur
vel tepescit: sed emulatio xpi ad nos
dura fuit sicut infernus: qui nunq̄
deserit quicq̄ comprehendit. Natu-
ra enim omniū diligit deus: licet in
peccatoribus viciū detestetur. Hinc
beatus greg⁹ dicit. Caritas nescit offē-
di. Item continue diligere debem⁹ id
est non tñ tpe prosperitatis sed etiā
tempore aduersitatis et paupertatis: si-
cut ihs in finem dilexit suos. Itē ve-
raciter diligere debem⁹ id est sine si-
mulacōe: scz non verbo neq; lingua
s; ope et veritate. Multi em̄ applau-
su verborum vultu blando videntur
signa dilectionis ostendere: sed vere nō
aliter faciūt q̄ scorpio qui facie blā-
ditur et cauda pungit. Ideo suadet
ieremias. Unusquisq; a primo suo
se custodiat: et in omi fratre suo non
habeat fiduciam: quia omis frater
supplantans supplantabit. Alij ve-
ro sibi met applaudunt quasi frat-
nam caritatem habeant: cum tamē
verissima signa odij in seipsis inuei-
ant. Non enim pñt semel primum
oculo benigno respicere nec ei loqui
benigne nec sedere apud ipsum nec
vnq̄ loqui vel bonū de eo: s; cum q̄ui-
tate cordis cogitant de ipso: nec si-
ne dolore audiūt bonam famam de
ipso: nec pñt esse familiares illis q̄
diligunt eum vel memoriam sui i bo-

no faciunt. Et propter paucos defe-
ctus totalit̄ despiciunt: aut si graui-
ter cadat non minuūt sed efferunt:
nullam habentes compassionē sed
indignatōem. De re illis: quia non
habūdat ipsorum iusticia pl⁹ q̄ scri-
barum et phariseorū. Itē albertus.
Misericabile est q̄ vnq̄ aliquis sibi
de fraterna caritate applaudit: qui
signa odij gerit in corde. Multis au-
tem videtur sufficere si cupiant pri-
mis de salute eterna q̄ nec dāe nec
auferre pñt: quā bene optarent iu-
deis et paganis: nec memores eē vo-
lunt q̄ cum dñs animā suam posue-
rit p inimicis: q̄ nos etiā tenemur
nō tñ res verum etiā animā pone-
re tempore necessitatis p fratribus xpi
amis. Maxime tamē prelati ad hoc
tenentur: qui nedum vicia hec habē
debent: sed velut magistri spūales
ope et verbo alios pcedere: ut dic-
tum est. Cōsideret igitur quilibet se
ipsū diligēter. Felix est qui hec omnia
vere caritatis insignia in se habet: ce-
tus eē debz q̄ ipse est mēbrum cor-
pis ihu xpi scz ecclie. Si vero care-
at omnibus hijs vel aliquo istorū: tenen-
dum est ne ipse de ecclia sit absisus:
quia cōmunem legem mēbrorum
xpi nō seruat. Qui vero ita sublimi-
ter pfectus ut ad magisteriū ei⁹ per-
uenerit: et precipue ad illam apli-
cam paciēciam que op⁹ pfecti habz.
ut s; m̄ s̄m̄am crīf. exēplo bñ pauli
oēm iniuriā sic benigne a q̄aīq; con-
tumelioso ac pseautoē recipiat: velut
clemētissim⁹ p̄r q̄libet verbera a fui-
oso ^{aut} vesano puero: sic etiā famili-
ariter cum deo cōuersetur ut queat

voluerit fiducialiter ab eo impetret.
Hic minime in hac via ecclesiastico ho-
nore et prelatura dignus ac ydone-
us est: et in futuro cum celestibus thro-
nis eterna gloria potietur: pro eo quod
dum hic viveret hoc meruerit ut de-
us in eo velut in throno suo pacatissi-
me resideret: et ad omnia que volue-
rit ipso vteretur.

**De caritate cherubica seu scientifi-
ca. Ca. 3.**

Cherubica caritas aut scientifi-
ca sic dici potest: quod per eam mea-
tur homo qui ipsam habuerit assui-
morum cherubim: qui est octauus
in ascendendo et secundus tercius ie-
rarchie. Cui correspondet tercius ge-
dus caritatis perfecte iuxta assigna-
torem supra positam. Ipse est octa-
uus totius nouenarie distinctio: secundum
quod planissime dici potest: quod octauus
gradus leuat ad octauum chorum. ut
supra dictum est. Pro huius mate-
rie introductione est aduertendum:
quod perfectio quorundam sanctorum sic ex-
cellent in hac vita emicant ut ita
non homines sed angeli vocarentur:
secundum illud malachie. ij. Ecce ego mit-
to angelum meum ante faciem tuam.
Quod exponitur de sancto iohanne
baptista: ut dicitur. Math. xi. et mar-
ci. 3. Et tamen verissime secundum naturam
iohannis fuit homo mortalis sicut alij: sed
propter habundantissimam gratiam an-
gelus dictus est. Jam etiam supra
dictum est: quod iste gradus octauus ange-
los respiciat: quia sancti viri qui ad
hanc gratiam puenerunt tedium ha-
bent in omnibus istis inferioribus: et
summo desiderio sursum tendunt: ut

quantum possibile est vacent ab om-
nibus que infra sunt: ac cum beatis
spiritibus per contemplationem conti-
nue deo inhereant. Siquidem hoc
idem primum gradus desiderabat: sed non
dum acciperet meruit: ita continue a li-
pide sic iste secundu. Sicut denique plu-
ra signa per quod verisimiliter deprehenduntur
sancti: quandoque ad hunc angelicum ge-
dum puenerunt. Primum colligitur ex
scripturis aptis que de quibusdam
testimoniis perhibent: sicut iam de
sancto iohanne dictum est. Et etiam
eque aperte de sancto iohanne euange-
lista legitur. apoc. 19. quod angelus phi-
buerit eum ne se adoraret. Vbi dicitur
quedam gloria: quod hoc fecerit propter exi-
miam sanctitatem iohannis. Et sanctus
thomas. in. 22. q. 103. dicit: quod hoc ange-
lus fecit ut ostenderet ipsi iohannis dig-
nitatem qua per christum erat angelis ade-
quat. Secundum signum sumitur ex fa-
miliaritate ipsorum angelorum ad quos-
dam sanctos: sicut legitur de quibus-
dam magnis patriarchis et prophetis: quibus
sancti angeli tamquam coheredes regni celestis
familiaissimi extiterunt. Tercium adhuc
excellenter sumitur ex merito hominis quem
angelus quibusdam sanctis exhibuerunt: sic
legitur de beata maria magdalena quam
quotidie cum magna reuerentia in
aera leuabant. Et etiam de sancto
anthonio. Quartum sumitur ex dictis
quorundam sanctorum primum qui humiliter de se protesta-
ti fuerunt: quod crebro angelicis choris
per raptum interfuerunt: sic beatus ieronymus. de
se testatur in regula ad eustochium.
Quintum sumitur ex mirabili pietate
victus et sompni: et aliorum exactionum
sublimitate in virtutibus perfectis.

fiat p[er] i[m] moysen. helya. paulo. simplice. machario. pachornio. et alijs multis: qui poti[us] angelicam vitam in terris duxerunt q[uam] humanam. **H**os omnes deo dignos ac sanctissimos viros ad hanc angelicam caritatem p[er]fecisse credendum est: quorum p[ro]p[ri]a co[m]mune inferiores sancti licet p[er]fecti homines sp[irit]uales fuerint. non dum angeli. Verum ne putem[us] hanc p[er]fectionem in hijs signis p[er]stare: ideo beatus greg[orius] plane docet q[uod] non aliunde q[uam] in sepe dea caritate s[er]uata stantialiter existat dicēs. Sunt nonnulli q[ui] tanta dei ac p[ri]mi dilectione pleni sunt: ut cherubyn iure nominentur. Quia enim cherubyn plenitudo scie[n]te dicitur. et paulo dicente didicim[us] q[uod] plenitudo legis est caritas: omnes qui dei et p[ri]mi caritate ceteris amplius pleni sunt: meritorum suorum sorte inter cherubyn numeros p[er]ceperunt. Quod autem hec ita sint. satis patet p[er] quorundam p[er]fectissimorum vitam qui pene vsq[ue] ad mortem nullam meruerunt angelicam visitationem aut aliam cōsimile[m] consolacionem: sicut legitur in vita spat[ur] de quodam p[ro]batissimo sene qui p[er] xl. annos in asperitia heremio sedit etiam p[er]fectus p[er] b[eat]os illi[us] epis in habitabili: nec t[ame]n quicq[ue] gratie spiritalis consolacionis habuit: nisi hoc solum q[uod] in ipso quadragesimo anno certificatus fuerit de suorum p[ec]corum quos in seculo commisit remissione. Quales t[ame]n aut quātus hic fuerit: vita ei[us] testabatur. De hijs etiam satis supra dictum est. Sed q[uia] nunc regulariter loquimur: optet q[uod] ad solita signa p[er]fectorum redeam[us]. secreta deo relinquendo: q[uod]uis non p[ar] huius

modi exēpla aridis et b[eat]e voluntatis hoib[us] sunt p[er]solatoria. Quis em[en]davit p[er]hibere d[omi]ni a abyssum iudicio[rum] ei[us]: cum certissimū sit q[uod] unicuiq[ue] id largiatur quod ei magis expedit. **D**icit p[ro]inde beatus mechtild[is]. q[uod] sibi diuinitus reuelatū fuit. q[uod] qui scia et cognitione ceteris eminent. ac singulari beatitudine deum facie ad faciem mente illustrata conspiciunt. et ex ea que ab ipso fonte sapientiam hauriunt per doctrinam et illuminationem aliorum in ipsum refundunt: i octauo gradu cum cherubyn locantur. Circa quod notandum. q[uod] cōmuniter sancti patres huius gradui p[er]fecte contemplacionis gratia attribunt: que merito plenitudo scie[n]te nominatur. Non q[uia] sup[er] dictus gradus ea careat s[ed] non ita p[er]fecte habeat. Neq[ue] sequens similiter ea careat. sed q[uia] aliqd sup[er] adiciat: viz ardoresumum. a quo etiam denominationem accipit ut infra dicet[ur]. Iste aut[em] a plenitudine scie[n]te denominet[ur]: quasi hic notetur p[er]fecta illuminacio intellectus: illic p[er]fecta inflamacio affectus: quibus consumatis nichil iam restat amplius p[er]ficiendum in anima rōnali. Placeat ergo hic aliquid sp[irit]ualiter annotare de ipsa contemplacione ex diuersis libris hinc inde plectis. non ex p[ro]pria experientia voluntarie me derisioni exponens sicut et hucusq[ue] feci: quia reuera res longe supra vires meas pertectandas aut potius cōseruandas suscepi: quod ut verum fatear in ipsa inchoacione operis non preuidebam. Sed stilum ardentem continuare ob supradicti scie[n]te

scis desiderium compellere. non necessitate quod
de his quod magis est caritate. ne tam mul-
tis que de ipsa iam ego ipse conscripsi
videar contrariare. In dei igitur honore in
ac meis consulens. cum doctoribus nil profer-
re possim. hoc precipuum studium meum est.
ut tarditati mee suffragium ali-
quod conferam. planissime colligendo ea
quod ad rem tam sublimem pertinere videntur.
quod ut iterum quod verum est fatear. puto
saltem ruditati mee non obesse. quod
de his studiosi aliquando sepe cogi-
tabam. Scriptum est ergo de ipsa. tam mul-
tiplices primum occurrunt scriptorum patrum
recommendationes. ut quam ceteris pre-
ferrem nescire. nisi me divina auctori-
tas certificaret in euangelio luce. x.
ca. dicens. Maria optimam partem elegit.
que non auferetur ab ea. Que utique
sola sufficit ad corroborandum studium
neminis per hac partem adipiscenda. cuncta
que scripsi de reliqua. Huic alludit
gregorius. 6. moralium dicens. Magna sunt
active vite merita. sed contemplative poti-
ora. Hinc theodorus. in. 22. q. 132. dicit. quod
multo expressius signum est divine dilectio-
nis. quod aliis pretermisissis omnibus que
ad hanc vitam pertinent soli divine contem-
plationi vacare delectetur. quod quod labori-
bus active vite insistat. et per primum est
magis meritorium et simpliciter meli-
us. Idem autem assignans dicit. quia
radix merendi est caritas que in di-
lectione dei et proximi consistit. sed diligere
deum secundum se est magis meritorium
quam diligere proximum. qui non est di-
ligibilis nisi in ordine ad deum. Et
ideo illud quod rectius pertinet ad di-
lectionem dei. magis est meritorium ex
suo genere. quam id quod directe profert

ad dilectionem proximi propter deum.
Vita autem contemplativa directe
et immediate pertinet ad dilectionem
dei. vita vero activa ad dilectionem
proximi. Itaque tanto vita ista est per-
fectior quanto future vite fuerit con-
formior. sed in futura vita contem-
platio erit tota merces. quando vi-
debimus deum facie ad faciem. ergo
contemplatio huius vite ex quo ma-
gis appropinquat ad illam. quasi
quedam inchoatio illi est pre om-
nibus alijs exercitijs magis merito-
ria et deo magis grata. et per conse-
quens nobis magis appetenda. regu-
lariter loquendo. Dicitur notanter
regulariter. aut secundum se. vel in genere
suo. quod potest contingere quod in aliquo ca-
su puta obedientie. necessitatis. aut
evidentis utilitatis. in operibus vi-
te active aliquis plura mereatur quam a-
lius in operibus vite contemplative.
Et precipue si propter habundantiam
divini amoris ut eius voluntas implea-
tur. quis propter ipsius gloriæ in-
terdum sustinet a dulcedine contem-
plationis ad tempus separari. Sicut
apostolus dicebat. Optabam ego ip-
se anathema esse a christo. pro fratribus
meis. Quod exponens crisostomus dicit.
Ita totam mentem eius demerserat
amor christi. ut in hoc quod ei pre ce-
teris omnibus amabilius erat esse
cum christo. rursus id ipsum quia ita
placet christo contempneret. Et quam-
quam hec omnia ita sint. tamen ut idem
doctor sanctus theodorus. alibi dicit. plures hac
occasione decepti sunt. quod scilicet non ob zelum
animarum sed potius ob tedium contemplatio-
nis. ab incepta vacatione non solum

litenter. sed etiam gaudenter absces-
serunt. **H**is omnibus mentita est
iniquitas subdola: quā nonnunquā
humana fragilitas aut sibi litem-
ter pro iusticia fingit aut acceptat.
Quā autem ista vera sint. ex hoc solo
satis patet: quod paucissimi sunt q̄
ad tantam contemplationis dulce-
dinem pertingunt: ut eis omnia de-
lectabilia huius vite amarescant.
Quomodo ergo possunt dicere qui-
dam veraciter q̄ dolose a contem-
platiua vita recedant. et exteriori-
bus occupationibus se ob fraternā
caritatem cum tedio graui donent.
quādo illam nunquā amauerunt. q̄
nunquā nouerunt: hanc autem toto
corde concupiscant. licet hoc ore tenē
profiteri erubescant. **H**oc est quod
beatus bernhardus clare loquitur in
hec verba. **V**era maria non conquē-
ritur de martha: licet vera martha
conqueratur de maria. **F**alsa autē
maria semper de martha conqueri-
tur: q̄ scilicet sibi onus externarū
curarum soli imponitur. et ipsa va-
care cogitur de quo gaudere debue-
rat. **E**t falsa martha de maria non
conqueritur: quia timet ne ab inq̄-
titudine externa in qua delectatur re-
moueatur. **I**ste sunt deceptiones hu-
mani generis magnę. quas beatus
augustinus super illud psalmistę. **I**n ca-
thedra pestilencie non sedit. vocat
morbum generalem: quia vix repe-
ritur qui ex nulla parte hīs blan-
dicijs non titilletur. **R**elinquitur er-
go seare. q̄ optima et sanctissima
vita est illa que dimissis sollicitudi-
nibus externis contemplationi sum-

me veritatis vacat: nec vnquā hoc in
dubiū vertebatur inter sanctos nisi
sū distinctionem iam dictam: quā
semper contemplatiua preferabatur
actiue regulariter. **D**ebet ergo qui
libet adhuc imperfectus omnino sus-
pectum habere: quicquid euz ab hac
parte securiori diuellere conatur. **P**er-
fectus quoq̄ si ad actiuam legitime
secesserit: tribulationem solitam cum
laboribus et periculis innumerabi-
libus inueniet. **H**inc idem beatus pa-
ter bernhardus dicit. **S**acer cōuen-
tus ille est: in quo martha cōquerit̃
de maria. **H**inc iterum beatus gregorius
dicit. **C**ontemplatiua vita merito ma-
ior est q̄ actiua: quia hec in vsu
p̄sentis operis laborat: illa vero sa-
pore antio venturam requiem degu-
stat. **H**inc richardus ait. **A**bsq̄ du-
bio nichil sic cor ab omni mundano
amore emundat. nichil sic animum
ad celestium amorem inflamat: ut
per assiduam veritatis contempla-
tionem fiat mundus per contem-
platiū mundi et sanctus per dilectionem dei.
Hinc iterum gregorius dicit. **C**on-
templatiua vita est. caritatem dei
a proximi tota mente retinere: ab
exteriori actione quiescere: soli desi-
derio conditoris inherere: ut nil iā
habere libeat. sed calcatis curis om-
nibus ad videndam faciem sui cre-
atoris animus inardescat. **Q**uib⁹
tāq̄ iudicis testimonijs p̄missis: iā
ad rem p̄p̄ accedere placeat. **S**ed
distinctione igitur quadrisaria quod
visum fuerit anōb̄n̄us. **P**rimo q̄d
sit ipsa p̄templatio in re: scdo q̄ sint
illa plura actiua ipsi⁹ de q̄b⁹ tam

multiplex sermo apud sanctos pa-
tres reperitur. **T**ercio an indifferent
vniuersi fideles sint applicandi ad
exercitia eius. **Q**uarto quo studio p-
ctice ad ipsam ptingat. **C**irca p-
mū est aduertendū qd in sacra scrip-
tura reperiuntur aliqui termini qui
ex pma sua imposiōe sic pmanse-
runt qsi semp aliquid magni repre-
sentantes: sicut sunt de dñs. creator.
ōmipotens ac. **S**imiliter reperiunt eci-
am aliq termini famosi qui ex sua
pma imposiōe nichil magni repū-
tant: s; quasi denuo baptisati ppter
freqntem vsum factorū doctorū ipa
sui pma nominatiōe animū audien-
tis ad ardua sustollunt: sicuti sunt
missa. oratiō. cōtemplatiō. fides ac. **E**x
quo iā redditur ratio qre iste termi-
n⁹ cōtemplatiō pmutat apud vniuer-
sos tractatores sacraz scripturarū
tantā obtinuerit reuerēciam: vt qci
ens nominet. audiētes aut inges-
cent qsi multū sit ad eos: aut pgra-
tulentur quasi bñ sit eis cū ipsa. **U**t
autē hec lucidius clarescat: queren-
da est in pma origo ipsi⁹. **D**icit er-
go ptemplatiō quasi simul visio. ab
antiq verbo templor inusitato: a q
compositū cōsuetudinarie apud lati-
nos vertitur ptemplor: quod idem sōt
quod simul videre vel conuidere. vñ
cōtemplatiō quasi conuisio. **N**irū
fortasse videbit qd loquor: nō dedig-
natur btis. **A**ug⁹. asserere: qd esti-
mat dīna ordinatiōe actū ut qūdā
fminorū ordo. gmatice. solitū lege
excedat. **P**ari ratioe quis negare au-
debit hoc spūsanto auctore decretū
qui in sanctis pñb⁹ locutus ē. vt in

hijs terminis cōtemplatiō et visio.
tācā eclipsim gramatica pessa sit.
Ecce auiuspe scz templor. qsi pscip-
et apud nos comparē nō audeat: sed
neptis ipsi⁹ scz cōtemplatiō nedū fāli-
aris nob est: quānimo in maxima
reuerētia apud nos hētur. **E**t regi-
one. videri et visio grata nobis sūt. et
ad quecūq; etiā populaia faciliē ap-
plicabilia: sed ples ipsaz vtiq; legi-
time apud omnes gmaticeos vicz cō-
uideri et visio ita barbare sonant i
aurib⁹ nostris: vt poti⁹ derisione q
hōrem reuertat. **I**bi pntes qsi exter-
ni. si ples hōrate. **H**ic ecōtra. **Q**uor-
sum ista tendūt. nisi q magna res
est visio spūalis: q idcirco etiā ha-
beat hōrifiām terminū alias igno-
bilē aut ignotū quo res tanta sigfi-
cetur. **V**aleāt hec tātum quātū va-
lent: hoc tñ p certo tenendū videt:
qd istetermin⁹ cōtemplatiō in tā gñ-
di hōre nequa q esset. nisi scōz pñm
psuetudinaria locutiō ipsū ad hoc p-
mouisset. **D**imissa igit gñali ei⁹ sig-
nificatiōe qua etiā ethnici et phī vti-
tur. nunc de ipsa loquidum p piano
more restat: eo scz modo q pfās vi-
ris puenit: q sic freqntē eam in sa-
cris libris positā repim⁹. **O**curre
ergo prima difficultas: quare dica-
tur poti⁹ cōtemplatiō id est simul
visio qtemplatiō sola. i. visio. **Q**uid
sibi vult ista cōbinatiō: cū vtiq; qui-
libet perfect⁹ sit vñ sol⁹ et seorsū se-
dens et tunc maxime solitudinē ap-
petat. qñ ptemplatiōni vacare cōtēdit.
nec sociū cū quo videat admittat.
Visio. dicēdū qd fm scñ thō. in. 22.
q. 180. arti. 1. **H**oc in cōtemplatiōe

perfecta requiritur. quod non solum divina veritas videatur sed etiam ametur. per ut Gregorius dicitur ezechiel. cum quis ipsum quem amat viderit in amore ipsi amplius ignescit. Ex quo sequitur quod quedam societas in contemplatione est necessaria. non quidem extra hominem sed in homine ipso: quod viz societas accenditur respectu viri anime principalium que sunt affectus et intellectus. Non quod isti duo non fuerint conformiter reformati per virtutes appetitivas et cognoscitivas saltem secundum commune gratiam. diu homo non est aptus ad contemplationem. Plures namque valde feruidi in affectuali deuotione. sed in eruditione intellectu alii minus edocti cum se ad contemplationem conuerterunt. decepti fuerunt per demonium nocturnum id est per vmbrosam et falsam doctrinam hostis antiqui. Alii in sacra scriptura valde imbuti. sed in affectu minus reformati. decepti fuerunt per demonium meridianum. id est per vanam gloriam. secundum illud apostoli. scientia inflat. Non ergo ista simul currunt per divinam gratiam adiuturunt rite perficiunt misterium contemplationis perfecte. Queritur deinde. quando dicatur contemplatio perfecta vel completa. et que sint ad hoc necessaria iam affectus et intellectus secundum commune gratiam reformatis. Dicendum secundum sanctum thomam. 22. q. 180. arti. 3. quod contemplatio habet unum actum finalem in quo perficitur. qui est intueri veritatem divinam. Habet etiam multos actus priores quibus peruenit ad hunc actum finale. qui sunt lectio. oratio. meditatio. phantasia. speculatio. Omnia ista prequirunt ad inuadendum intellectum ad quem es-

sentia habet ipsa contemplatio pertinet. de quibus infra dicitur. Non est quedam diffinitio beati augustinus. quod contemplatio sit mentis in deum suspensio quedam eleuatio. eterne dulcedis gaudia degustas. Hec diffinitio loquitur de contemplatione perfecta et completa in qua tanguntur ambe vires. quod eleuatio mentis pertinet ad intellectum quod est principale in contemplatione. et degustas gaudia quod pertinet ad affectum. Dicit enim sanctus thomas. quod contemplatio diuina que habetur in via et si sit imperfecta. habet tamen anexam quasi seorsario tantam delectationem ut delectabilior sit omnia alia contemplatione quantumcumque perfecta propter excellentiam rei contemplata. licet contemplationes principaliter illam delectationem non intendat. sed ex amore amicum cupit videre quem summe diligit. secundum illud matthei. 6. ubi est thesaurus tuus ibi est et cor tuum. Inardescit ergo ex dilectione ad videndum eius pulchritudinem quem diligit et cum viderit summe delectatur. quia unusquisque cum adeptus fuerit id quod amat delectatur. et ex delectatione in amore amplius accenditur. Ex quo sequitur secundum eundem doctorem sanctum. quod vis affectiva est causa motiua contemplationis. in quantum mouet intellectum ad exercendam operationem contemplationis et etiam contemplatio terminatur ad delectationem affectiuam. que tantum est ut omnem humanam delectationem excedat. sic etiam ipse amor quo ex caritate deus diligit omnem amorem excedit. sic Augustinus dicit. quod minima caritas plus diligit deum. quam summa cupiditas aurum totius mundi. Hinc Gregorius dicit. Contemplatio vite amabilis valde dulcedo est que super semetipsam

animā rapit: celestia aperit. spiri-
tualia mentis oculis patefacit: cor-
poralia abscondit. **H**inc aug⁹. x. con-
fess. loquens ad dñm. ait. **T**u es lux
pmanens: quā de omnibus cōsulebas;
an eēnt. quid eēnt. et quātipēdēda
eēnt. **H**oc me delectat: et ab actioni-
bus nōtatis quātū relaxari possum.
ad istam voluptatē te fugio. **N**eqz ī
hys omib⁹ que paritro cōsulens te. in-
uenio tuū locū anime mee nisi in te:
quo colligantur sparsa mea nec a te
quicquid recedat ex me. **E**t aliqui itro-
mittis me in affectū multum mihi.
tātū introitus. ad nescio quā dulce
dinēque si pficiatur in me nescio qd
erit: scio qd vita ista non erit. **N**ū pa-
tet ex hys et alijs multis similibus.
qz hec pfecta et cōpleta cōtemplacō non
est in pte hōis: qz excedit hūanaz
facultatē. **E**t ideo natura indigz iu-
uari p bñficiū grē. ut mēs eleuetur
supra facultatez naturale: neqz ad
hoc sufficit cōmūis grā gñtūfaciens:
hī grā gratis data sup addita ei. **E**c-
iam respā rei cōtemplacō q dē est ne-
cessario optet qz ipsemet cōtemplatio
nē pficiat: gñose oñdendo se mēti cō-
templantis ultra debitū: alioqñ mis-
teriū cōtemplacōis manebit impfe-
ctū. **H**oc est qd dicit iob. 32. **E**t q ab-
scōderit vultū suū: qd est q cōtemplē-
eū. **Q**uasi dicat. nemo. **E**cce tū rōe
modi pteplādi q rōne rei pteplate.
negociū pte pteplacōis excedit ne-
dū facultatē nature. hī etiā cōis grē.
Merito igit dictū est q magna res
est ymo ps opia: que vix datur eci-
am pfās in xpiana vita. **Q**z autez
hec ita sint. pte p hoc qd dicit p^{er}. 12.

Ubi mē grās gñtis datas enūerāt
ppha et sermo sapie: q fm glō. m.
chil aliud sūt q cōtemplacō eterno
rū. et paucis datur. **D**icit etiā bñs
greg⁹ sup ezech⁹. qz sepe volum⁹ omi-
potētis dei naturā inuisibilē pñdera-
re et nequaquā valem⁹ atz ipf diffi-
cultatib⁹ fatigata aīa a semetipā ē-
cedit. ac. **E**t iterū. **Q**uid difficult⁹ q
hōi in terra edico. tēre et fragilia
mēbra gestāt. celorū alta pñcedere:
supiorū spūum archana penetraē.
Et subdit in sūa. **Q**d natura nō pte
grā supplet: ita tñ vt faciat qd ī se
ē. **E**xēplū hui⁹ familiare hēm⁹ aliq
sedēte in turri p fūda et umbrosa: q
tñmō vñā puā fenestrā hate at ver-
sus aqilonē in supiori pte. **H**ic nisi
leuet ī tenebris manet: leuat⁹ autē
nil pte illūmatū aerē pspicere pōt
et hō modice: radij vero solae neqz
ad ipsū ptingunt quātūqz ē cūiose
et acute circūspiciat. nisi qd aliaz fe-
nestrā sibi pparet. versus meridiez.
p quā radij in suo pleno fulgore ad
ipsū intrēt. **S**ic suo mō de qlibet vi-
atore ē ymaginādum. **O**ēs in tene-
bris sedem⁹: vix parz intelligentie
de illūmatis vicis haurire sufficiū.
Et si multū pficiū nos disponēdo
ad dīnos radios suplucentes papi-
endos. nō tñ eos videre poterim⁹: ni-
si dñs de⁹ eos gratuito nobis oñde-
re dignet. **U**t em scūs thō. dicit ī sū-
ma de veritate. q. xi. ar. 2. **F**inis cō-
templacōis vite est inspectio veritatis
non qualisqz hī increate fm mod
possibiles: cōtemplanti: q qdē ī hac
vita impfe inspicit. in futura autē
videbit pfe. **H**inc iob. 36. dicit. **I**n

manibus abscondit lucē et p̄cipit ei
ut rursus adueiat. Annūciat de eo
amico suo q̄ possessio eius sit et ad
eā possit ascēdere. Et ḡg⁹ d̄t q̄ contē
placia vita h̄ incipit ut in celesti pa
tria perficiat. Hec et filia oīa sic in
telligēda sūt sic sc̄is th̄os d̄t p̄9 au
gustinū et alios q̄ tā rōe modi cōtē
plādi q̄ rōe rei p̄tēplate lōge distat
int̄ p̄tēplatez vie et patrie. Quia q̄
ad modū p̄stat q̄ illi q̄ sūt in p̄ia p
lumē glorie simplici et claro intuitu.
q̄ in via p̄ lumē gr̄e nō absq̄ fantas
matibus p̄tēplāt: licet i illis n̄ sistat.
Quo ad rē p̄tēplata silit p̄stat: q̄ in
p̄ia videt̄ dīna eēntia. i via n̄. Unde
d̄t dionisi⁹. Si aliq̄s vidēs deū intel
lexit q̄d vidit: nō ip̄m vidit. s̄ aliq̄d e
oz q̄ sūt eius. Et ḡg⁹ sup̄ eze. dicit. q̄
neq̄ omnipotēs deus tā q̄ in sua cla
ritate p̄spiciat̄: s̄ q̄ddā sub illa specu
lat̄ aīa vnde rēa p̄ficiat: et p̄9 ad vi
siois eius gloriā p̄figat. Hoc at̄ dū
h̄mode nōiatur: sc̄iz fulgor. radius.
claritas incessabilis. comitruū. cali
go. at̄: q̄ omnia nichil aliud sunt q̄
quoddā temperamētū humane fra
gilitati sufferibile. Quā ut augustin⁹
dicit sup̄ gen̄. Nemo vidēs deū vivit
ista vita: qua mōrliter vivit. in istis
sensibus corporis. Et gregori⁹. S̄ di
u in hac mortali carne vivitur. null⁹
ita in cōtēplatione v̄tutis p̄ficiat: ut i
ip̄so incircūscripti luminis radio mē
tis oculos infigat. Illud autē quod
beatus augustin⁹ ad paulinā dicit.
sc̄iz q̄ ipsa dei substantia a q̄busdā
videri potuit in hac vita positis. sicut
a moysē et paulo: itelligendū est s̄
quandā singulārē dispēsationē di

uinā nō s̄m cōmunē regulā: unde il
li duo medio modo se habuerunt in
ter statum presentis vite et future.
Et hoc necessariū fuit. p̄p̄ firmita
tem fidei electis predicandam: tam i
circūfusione q̄ in p̄pucio. Nam
moyses fuit p̄mus doctor iudeoz: et
paulus primus doctor gentium. Cō
stat autem. q̄ testis idoneus magis
recipitur de visis. quā de auditis. Et
principale negotium totius fidei de
pendet de certitudine essentie vnius
rei dei. contra pluralitatem falsorū
deorum: quibus totum humanū ge
nus inserviebat. et ab eoz cultu re
cedere noluit nisi omnino certifica
retur de veritate vnius dei: ergo is
tos duos tamq̄ patres familias to
cius mundi necessariū fuit aliquid
plus habere ultra alios predica
res fidei. Sed de cōmuni lege viato
rum cōtēplatio se non extēdit vsq̄
ad hunc supremū gradū: sed in limi
tibus suis sistit iux̄ p̄dca: domino
qui ē sūma lux dāte vnicuiq̄ s̄m ca
pacitatē suā. A quo etiā sc̄dm natu
rales velut a p̄ma causa omnibus
datur esse et vivere: et ut aliq̄d ad
damus. etiā cōtēplari: his quidē clai
us. his vero obscurius. Invenitur eē
quedā diffinicio richardi de sc̄o vic
dicentis: q̄ cōtēplacō est p̄spiciat̄
et liber animi contuitus in res p̄
spiciendas. Et qua etiā patet s̄m
sanctum thomam. q̄ cōtēplacō p̄
tinet ad ip̄sum simplicem intuitum
veritatis. Et ut idem richardus ig
notum per notum ostendere dicit.
q̄ est quedam similitudo quo ad co
gitationem et cōtēplacōem. Nā i

cogitacōe est q̄dam volat⁹ sine labōe
et sine fructu de vno in aliud: quem
heu cotidie dolozose expimur ecia⁹
inuiti. In cōtemplacōe vero ē cū itel
ligentia mira quedaz agilitas sine
labore cū fructu. Qñ ergo sic facili⁹
et libere volam⁹ q̄ ad utilia. sic distē
himur hinc inde q̄ ad nociua: tūc ali
quē i cōtemplacōe gradū incepim⁹
salte⁹ dispositiōe ut infra dicet. Quo
ad scdm ē adutendū scz de q̄dib⁹ cō
tēplacōis et alijs q̄ circa hanc ma
teriā s̄ tractant: q̄ s̄m sc̄m thōm i
22. q. 171. arti. 3. Ipsa mens huma
na dīnit⁹ rapit⁹ ad p̄tēplandam rei
tatem dīnā triplici. Vno mō ut cō
templet eā p̄ similitudines quas dā
ymaginas: et talis fuit excessus
mētis q̄ accidit sup̄ petz. de q̄ dicitur
actu. x. Alio mō ut p̄templetur rei
tatem dīnam p̄ intelligibiles effūs:
sic fuit excessus dauid dicētis: ego
dixi in excessu meo oīs hō mendax.
Tercō mō ut p̄templet eā in sua eēn
cia: et talis fuit raptus pauli et mo
ysi. Ad hos tres modos p̄nt reduci
ōnes alijs q̄ in scripturis sacris legū
tur: hoc semp̄ attento. q̄ subtilior ve
ritas p̄spicitur s̄m illustracōem al
tioris luminis. Et ideo scd̄s modus
est dignior q̄ p̄m et tertius q̄ secun
dus. De hijs sunt multe subtilitates
apud sc̄os doctores: s̄. dyomisij. au
gustinū. gregoriū. thōmā. Qui vult
querat et legat: et labōrē nō puū iue
niet. Sufficit paupertati nr̄e hec pau
cula tetigisse: ut iam qualitāq̄ ac
cessum hēam⁹ de hijs q̄ solide dicta
sunt et fundamētaliter posita s̄m
terū intellcū magnorū p̄m. ad ea

que in deuotis et affectuosis libris
scripta repim⁹ multū valētia ad p̄
p̄m ipsaz: quā specialit̄ nos religi
osi q̄rere debem⁹. Inuenim⁹ p̄inde
plura in diuersis tractatib⁹ sup̄ cāti
ca cāticorū in libris dyomisij et com
mētis ei⁹ et in alijs de p̄templacōe
scribentib⁹: q̄ respectū h̄nt ad ipsam
cōtemplacōem: s̄ q̄ vocabulo generali
ter ipsa exp̄mere debet⁹ nōdū inueni.
Vident aut̄ michi non inconueniē
posse dici q̄dam reliquie cōtēplacō
is: q̄ diem festū agunt cū ip̄sion
templati q̄ alijs affidētib⁹. Vel for
te dici p̄nt quidā effūs p̄ntes ipsaz.
suscitati in vi affectiua: et ex natu
rali colligacōe descendētes in ipsam
p̄tem sensitiuam p̄ redūdanciā quā
dam. Sicut apte videm⁹. q̄ tristante
aīa interi⁹ leciā corp⁹ tatescit exteri
us: exhilarato spū int⁹. totū cor
p⁹ foris exhilarescit: et admirāte
vel fortit⁹ ymagināte aīa int⁹. cor
p⁹ stupefcit aut attonitū cernit ex
t⁹. et c. Ita suspicor de p̄tēplatiōe:
q̄ iuxta sup̄ius dicta p̄fici nō p̄t nisi
cū alienatiōe sensuū extiorū. Vnde
q̄ tā insolita violētia fit nature: nō
est mir⁹ si aliq̄ mor⁹ insoliti fiāt i ip
sa vi sensitiua que max̄ie passibilis
est. et mobilis. ad vires sup̄iores.
Videm⁹ em̄ ad extē q̄si in grosso ex
emplo quāte fiāt immutaciōes coti
die i corpib⁹ hūanis ex cotidianō vi
ctu: ecia⁹ ubi nulla conaurit violen
tia. Vbi grā. Si aliq̄b⁹ ficientib⁹ vi
nū p̄p̄matur: iuxta fortitudinez suā
i diuersis diuersos habz effūs. Vn⁹
letificatur. ali⁹ p̄tristatur: vn⁹ for
tificatur. ali⁹ debilitat⁹: vn⁹ acutior

efficitur. alius etetior redditur. vnus sa-
nat. alius infirmat. ac. Possunt et isti
effectus in vno homine pro quolibet tempore repe-
riri. **P**rimo diuersos status et alterationes
naturalium suorum. Potest etiam aliquis tam-
tum de forti vino bibere. ut prius alie-
netur a sensibus ac. Multo fortius
ergo contingere habent insoliti effectus
ex causis spiritualibus. quod actiuiores sunt
carnalibus et vehementer mouent potes-
tias inferiores. Et autem hec clarius vi-
deamus. numeranda sunt illa de qui-
bus interdinus. **S**unt namque in viris
contemplatis varia desideria intus. et
varij gestus foris. omnes insoliti o-
nes admiratione digni. Describuntur
etiam suis nominibus quantum satis est. qui-
bus affectus et gestus isti congrue noti-
ficentur. **P**rimo igitur occurrit deuotio.
hilaritas. taciturnitas. maturitas. hu-
militas. **H**ec siquidem quasi prius more
antecedunt contemplationem. **H**is iungun-
tur lacrimae. ex quibus sequitur sa-
tietas. seuitas. strenuitas. pietas
benignitas. largitas. Deinde appropin-
quat dulcedo. ex qua oritur inflam-
matio. unctio. speculatio. raptus. gus-
tus. quies. gloriatio. **S**equitur per
hec incedum. iubilus. liquefactio. asce-
sio. suauitas. auuiditas. libertas. mor-
tificatio. languor. De his omnibus
est pulchra correspondencia in sacris
scripturis. plures sunt libri conscripti a
diuinitate. Eligat sibi quod quilibet volu-
erit. **D**euotus etiam doctor eustachius
qui et bona ventura. sex ponit gradus
gradatim ascendentes. qui sunt vigilancia. co-
fidentia. concupiscentia. excedentia. propla-
centia. leticia. et in septimo ad heretiam
collocat. in qua est osculum dilectissimi

et amplexus amantissimi. **I**n hunc mo-
dum possunt varia nomina adhuc mul-
to plura his applicari. de quibus cer-
ta regula non potest dari. propter varie-
tatem affectus. qui semper noua fabri-
cat. et in infinitum procedit. et hinc inde
discurrit. neque quietari potest nisi in
summo bono. **Q**uo adeptio summe delec-
tatur. et varias consolaciones socio su-
o hoc est corpori transmittit. iustum
per omnia arbitrans. quod sicut princeps
laborum multorum fuit. sic etiam sit et pre-
miorum. non solum futura resurrectione
iustorum. sed etiam quantum licet in hac
mortalitate. ubi nichilominus plumbus
de fornicationibus et penalitatibus quae-
uatur tamquam morti destinatum. **E**xem-
plum habemus familiare de iubilo.
qui dicitur gaudium cordi infusum ex
contemplatione crucis. quod tantum est
ut nequeque refectus intus possit. sed quasi vi-
olenter foris erumpat. et totum corpus impe-
tu suo mouet. et delatibiliter cruciat.
Hinc secum et in viris magne perfectio-
nis nonnumquam ad multos dies gestus qui
si pueriles et ipsius etiam nouitius scanda-
losi. viz risus. clamores. plausus. ma-
nuum. iactaciones brachiorum. cantus. sal-
tus. et huiusmodi. quae valde iuueniles quae talia non
sunt ex parte scandalis. donec melius in-
forment. **P**ariformiter de alijs huius-
cemodi signis exterioribus siue praecedentia
siue subsequencia sunt ipsam contemplati-
onem. exemplificari posset. nisi tedium
prohiberet. **S**ufficit pro nunc anno-
tare. quod dispositio complexionum mul-
tum ad ista confert. **Q**ui enim natu-
raliter iocundus est. facilius ad iu-
bilo concitatur. **Q**ui naturaliter
consideratiuus. ad admirationem. **Q**ui

naturaliter amotus ad extasim. q̄
pauis ad languore. et sic de alijs. Et
q̄ sequitur clare. q̄ penes ista siḡ non
p̄t sumi certū iudiciū de p̄fatione ali
an̄ q̄uis p̄fā aliq̄n ista hēant. Et
in hoc est magna plurimorū simpli
ciū deceptio. q̄ studiosi p̄ahelant ad
istos effus vel siḡ q̄ ad causas. citi
us volūt in raptum vel extasim vel
iubilū duci. q̄ in p̄templacōez dīno
rū. Nū q̄ non debito ordine p̄cedūt.
ideo crebrime fallūt. et in stulticiā
labuntur. Et quātū datur intelligi
ob hoc nō modice lesa est tāta grā
quasi in ridiculū deuenit. Reuera ite
rū dicēdum videt. q̄d iā sepi⁹ dīcū ē.
Magna res est p̄templacō. nec pu
sillis et in vita spūali adhuc neophi
tis p̄mittenda. Dix p̄fā in ea se suf
ficiēter p̄seruare. et circūspicere va
lent. Magni laquei. magneq̄ carib
des in expertis hic occultantur. Neq̄
sic putandū est. quasi h̄mōi signa so
lūmodo sint in hoc statu. p̄fēc carita
tis et in alijs nō. Quimmo q̄libet q̄
d⁹ et stat⁹ signa sua habz etiā foris
q̄nq̄z erupentia. Verbi grā. P̄ccor a
via sua mala p̄uersus ad dñm. pri
mū grauē int⁹ p̄cipit displicēciaz
p̄ccorū suorū. deinde compūctionem.
postea p̄titionez. Que si creueit no
tabilis. tātam vim doloris parit in
corde. ut nequa q̄ se continere vale
at ad intra. quin poti⁹ mox q̄si vio
lentē se foris p̄dit. nunc p̄ gemitus.
nunc p̄ lacrimas. nūc p̄ ululat⁹. fle
tus. tūssiones pectoris. p̄stratiōes.
p̄clamatōes. disciplinas. verbera.
et alia etiā sibi naturaliter contraria.
ita ut vehemēter post ipsemet mīre

tur quō ad talia faciēda deueniret.
Eq̄z faciliter de secūdo statu carita
tis q̄ respicit p̄ficientes. p̄mo de ex
ercicijs cuiuslibz v̄tutis exemplifi
cati p̄t. p̄mo adhuc de artib⁹ mecha
nicis p̄pter dominū volūtatis super
alias vires. Nū em̄ ut apte videm⁹
hō inclinat⁹ ad op⁹ aliq̄d faciend⁹.
statim voluntas p̄cipit intellectui ut
media inq̄rat. p̄cipit sensib⁹ ut ex
equatur q̄d decretū ē. sequitur sta
tim diuise p̄maginacōes ad intra. et
opacōes ad extra. donec p̄ficiatur
id q̄d p̄mo intentū fuit. Hec q̄ coti
diana sūt. p̄pter sui assiduitatez vi
luerūt. Quia vero in p̄templatiōe q̄
rara est similitudo p̄tingūt. idcirco tā
q̄ i re magna oīa ista grādi sollemp
nitate p̄sequūtur. Simile in subli
mib⁹ p̄sonis attendē solem⁹. Si rex
aut dur vel ali⁹ homo potēs aliq̄d
dicit vel facit. mirantur vniūsi. Si
paup talia diceret vel faceret. a pa
rū aut nichil attēderet. Ita in viris
p̄fās q̄quid agunt a dīcūt reuerēt
suscipiūt. maxime q̄n cū deo famili
ari⁹ p̄sati sunt. q̄ frequēter miste
riū in talib⁹ latet. Si vero penitens
a aliquis ali⁹ simplex bene volūta
tis hō eadē attemptat⁹. aut contēp
neretur. a non adūteret. q̄ p̄ tales
nichil magnū a rarū solet dñs de⁹
in ecclia sua opari. **Q**uo ad terci
um scz an indifferēter vniūsi fideles
sint applicādi ad exercitia p̄templa
cōis. Ad hoc rñdetur s̄m b̄m greg⁹
et sc̄m thō. q̄ sunt quidā magis ap
ti ad vitam actiuā q̄ ad vitam cōte
platiuā. Illi scz q̄ p̄mi sunt ad passi
ones p̄pter eorū impetū ad agendū.

et etiā ppter inq̄tudinē spūs. **N**ī in
6. mora. dicit greg. q. nōnulli ita inq̄
eti sūt. ut si vacatōem laboris habue
runt graui laborēt. q. tāto deterio
res cordis tumult⁹ tolerāt. q̄nto eis
licet⁹ ad cogitatōes vacat. **S**epe ei
q̄ occupati hūanis vsib⁹ uiuerent.
gladio sue q̄etis extincti sūt. Et ut
hugo dicit. p. 9. et misericors de⁹ de fide
riū hoīm deuotoꝝ puocat et irritat.
ut augeat. **Q**uod nichilominus dure
mētes a nō oīno a impacientē tole
rāt. **N**ī accidit ut inde ille decrescāt
in dei amore. vnde alij p̄fectum sūp
serāt. **I**stis ergo sūm p̄sid. vti⁹ est p
simplicē actionez ire ad vitā etnā.
q̄ p cōtēplacōis errorē mitti in ie
hennā. **I**oh̄ in puer sa ciuitate ius
tus fuit. et in monte peccauit. **O**b h̄
et hōies bonē voluntatis non debēt
p̄uillo aīo fieri vel irremediabiliter
dolē. q. ut idē greg. dicit ubi sup̄at.
Sine contemplatiua vita intrare
p̄nt ad celestem p̄āz qui bona que
p̄nt opari non negligūt. **¶** que possūt.
Eciā nōnunq̄ delicatis cōtemplati
uis difficultia multa vident. que acti
uis p sui cōsuetudine facilima sunt.
Eciā b̄tis bernh sup cātica dicit. **N**o
li nimis insistere osculis cōtempla
cōis. q. meliora sunt vltima p̄dica
cōis. **R**am et si rethel formosior.
lya tamen fecundior est. **H**inc quidā
deuot⁹ p̄ dicit. q. illud exercitiū est.
hoī simpliciter meli⁹ q. sūm dīnaz w
lūtatem sibi largitū est. non sūm p
priā electionem aut postulacōnem.
Quāe nemo debet aliqd de hīs sim
pliciter a deo petere nisi sub condicō
nē. inquit sūm sibi placet. et p̄t

¶ sine actiā at̄ it̄nere
nō p̄nt. si negligunt
bona opari **¶**

nouerit expedire. **V**inū nāq. quod
senex cōfortat infansem necat. **S**ūt
alij qui naturaliter habent amīni
puritatem et quietem. p quā ad p̄tē
placōnem sunt apti. **Q**ui si totali
ter actionibus deputentur. detrimē
tum sustinebunt. **V**nde greg. dicit.
ubi sup̄at. q. quorūdam hominum
ita ocōse mentes sunt. ut si eos la
bor occupacōis excipiat. in ipsa o
peris inchoacōne succumbant. **Q**uā
tum etiam quies in cōtemplacōne
sit necessaria. ostendit. v. mora. di
cens. **R**unq̄ cōmōtū cōtemplacō
iungitur. nec preualet mens p̄tur
bata conspiciere ad quod vix tran
quilla valet inhiare. q. nec solis ra
dius cernitur. cum cōmōte nubes ce
li faciem obducunt. **N**ec turbatus
fons respicientis ymaginem red
dit. quā tranquillius propere osten
dit. q. quo eius vnda palpitāt. eo
in se speciem similitudinis obsciāt.
Tanta ergo quies cōtemplare w
lenti necessaria est. ut non solū ali
os perturbare formidet aut ab ap
tis se preseruet litibus. p̄mo adhuc
illas occultas inmissiōes et cor
tumultuacōes. necesse est ut abici
at. quas vel lesa olim natura remi
niscitur. vel quas non lesa quasi de
nouo fabricat. vel quas antiqu⁹ ho
stis salutē nostre insidians crebro
dum cōtemplacōm intendere cupi
m⁹ aī cordis oculos repositat. **H**ec
q. imp̄fās rara sūt. plane p̄stat q.
p̄fectoꝝ aīm⁹ vix ad p̄tēplacōis cul
mē sufficiat. **P**ro maiori intellcū hu
uismateie ne nimis p̄ristetur ip̄fā.
est sciendū sūm sc̄m thō. ubi sup̄. q.

ad vitam contemplatiuam pertinet aliquid
dupliciter. Uno modo principaliter. Alio
dispositiue vel secundario. Principaliter
ad vitam contemplatiuam quidem pertinet con-
templatio diuinitatis: quae est finis totius
humane vite. **Unde** augustinus dicit primo de
trininitate: quod contemplatio dei promittit nobis ac-
tionum omnium finem. atque eterna perfectio
gaudiorum. **Quae** quidem in futura vita
erit perfecta: quam videbimus faciem ad faciem:
vnde et perfecti beatos faciet. **Nunc** autem
contemplatio diuinitatis competit no-
bis imperfecte: vnde per speculum et in enig-
mate: vnde per eam fit nobis quodam inchoa-
tio beatitudinis: quae hic incipit ut in fu-
turo terminetur. **Et** quoniam ista contem-
platio imperfecta sit respectu contemplatio-
nis perfectae: tunc excedit omnem contemplatio-
nem naturalem siue naturaliter acquisibi-
lem omnium philosophorum: quae nichilominus posue-
runt ultimam felicitatem hominis in contempla-
tione optimi intelligibilis. **Excedit**
etiam contemplationem aliorum viatorum: tunc
ratione modi contemplandi: tunc ratione rei con-
templatae: tunc ratione delectationis subse-
quentis. **Et** ista contemplatio paucis
datur: et valde pauci recipiunt quod ad eam
digni et apti habentur propter causas su-
perius dictas. **Secundo** modo aliquid pertinet
ad contemplationem dispositiue a preparati-
ue: quoniam scilicet quod humano studio cum com-
muni gratia disponit se iuxta consilium
sapientium: ad hoc ut aptus efficiatur ad
perfectam contemplationem. **Et** hoc modo qui-
libet homo bone voluntatis per pactam peni-
tenciam saltem communiter dici potest contem-
platiuus: si se ad interiora dederit pau-
latim se preparando ad eam. **Unde** quanto
propius accesserit: tanto verius hoc titulo
coram deo et angelis eius et cunctis bonis

hominibus decorari merebitur. **Neque** hoc vi-
le estimandum est: quod aliquando homini
conatur ad contemplationem est magis
meritorium quam ipsa contemplatio: sic gra-
titer exemplificatur de fide: quod nonnun-
quam velle credere sit magis meritorium
quam credere. **Hinc** richardus dicit in libro de
trininitate. Magni meriti esse putamus in hu-
ius exercitio multum studiosos fore: et
si non detur in idipsum quod intendimus per
voto perficere. **Cum** quali queso studio
quantomodo deus debeat illi inchoare
negotio: illi inchoare spectaculo: de quo
pendet saluatorum omnium summa beatitudo.
Sic etiam theodorus. ubi superius dicit in summa:
quod qui omnia quae facit refert ad quietem
contemplationis: iam ad contemplationem
pertinet ratione finis sui intentionis:
quae intentio sui finis dat speciem actui
moralis: sic philosophus dicit in primo ethicorum. **Et**
exemplificat ibidem de mechano et fure: vi-
delicet quod ille qui mechano ut furatur
magis dicitur fur quam mechano. **Sic** et virtu-
tes morales ordinantur ad quietem con-
templationis: magis dicitur est con-
templatiuus quam actiuus. **Et** secundum hunc modum
contemplatio potest esse diuturna: sic et
ordo. **Unde** secundum summa bonorum. **Oratio**
non meretur dici perfecta nisi fuerit rursus:
quod oratio est nuntiatio dei et hominem.
Rursus autem non debet redire usque re-
sponso. **Potest** ergo oratio non solum
continuari per multas horas aut dies:
primo per multas hebdomadas et men-
ses vel annos: donec longanimitate ex-
pectando mereatur exaudiri. **Sic** con-
templatio ista preparatoria perficitur du-
rare quidem potest usque ad finem vite: spem
anhelando. semper desiderando. semper se
disponendo. semper quod in se est faciendo.

suo tpe et mō fm q̄ possibile ē hūa
ne infirmitatē et tñ pueniēdi nūq̄
quibuscūq̄ datur facultas ad illā sū
limē visionē dīne veritatis in q̄ p̄fec
tio ei⁹ p̄sistit: donec irrēt p̄ felice mor
tē in gaudiū dñi sui. **H**inc bñs ter
hard⁹ dicit. Sūt multi qui tō vitā
tendunt ad p̄fectionē: s̄ tam nūq̄
perueniūt. quib⁹ si pie p̄seueāuerūt:
statim cū de corpe exeūt. reddīt qd
in hac vita dispensatorie ē negatū.
Si quidē idē fessum studiū et iugis
conat⁹ p̄fāo iudicat. Sūt p̄tēa mltē
causē: q̄re domin⁹ de⁹ atiq̄ nō se
ostēdit q̄busdā p̄tēplacis iux̄ de hīde
riū ipsoꝝ. **P**̄tēa. ut apli⁹ desiderium
ipsū dilatione crescat: q̄ fm ḡg. de
sideria scā dilacōe crescūt. **S**c̄da. ut
alijs p̄sint adhuc ip̄fās: q̄ p̄ actōez
aliq̄ pl⁹ sūt p̄ aiab⁹ lucrādis vtilēs
in ecclia q̄ p̄ p̄tēplacōem: q̄ si ad ma
num sp̄ grām incēne dulcedis hēret.
tediosi. efficerētur ad exteriorā. **T**er
cia ut ip̄s ecclia p̄tēplatiuis p̄sultatur:
ne in supbiā corruāt ⁊ alios despici
ant. **S**i ei bñs paul⁹ ap̄ls dixit si
bi datū stimulū carnis ne magnitu
do reuelacōnū ipsū extollēt. q̄s mo
do secur⁹ erit. **Q**uis nouit abissum
iudiciōꝝ dei. **E**t quib⁹ p̄tē q̄ non est
simile de p̄tēplacōe sicut de caritate:
q̄ caritas ē grā gratūfaciens: cōtē
placō vero grā gratis data. **C**ōstat
namq̄ q̄ qñ hō facit qd in se ē p̄ car
tate. tūc absq̄ omī dubietate dñs in
fundit eā gratis. ecclia sine magno co
natu hoīs tñmō p̄ bō voluntate: nō
autē ita ē de p̄tēplacōe cū sepius per
maximos labores homo faciēdo qd
i se ē. p̄paret se ad eā: nec tñ p̄ libitū

ob̄tineat qd tā studiose q̄suiuit. **R**ōhu
ius ē: q̄ grā gratūfaciens ē de nātū
te salutis. grā autē gratis data nō.
Pat⁹ ecclia q̄ hic claudicat illa simi
litudo de oculo corpali ad lumē so
lis et de oculo mētis ad lumē dīnuꝝ:
quasi ideo sp̄ posset mēs nrā p̄tēpla
ri deū q̄uelleret: eo q̄ ip̄e p̄sentior sit
mentali oculo q̄ solis radius oculo
corpali: qd tñ quo ad p̄fectam cōtē
placōez non p̄tingit: eo q̄ nō sit. **S**p̄
in p̄tēte p̄tēplatiū. posse ad palatiū
frui radijs sup̄naturalib⁹ maxie di
uinis. **C**ui⁹ rō affigīt. q̄ dñs de⁹ est
ob̄iectū volūtariū cōtēplacōis: vñ qñ
vult se ostēdit vltra cōez grāz ⁊ qñ nō
vult tūc ecclie nō ostēdit. **N**ō ē at sic de
sole: vñ apte ac. **R**estat ḡ. cōtēplacō di
cēd. q̄ licet cōtēplacō illa p̄fctā nō pos
sit diu durare i sūmo actu suo q̄ ē at
tingē ad vniūformitatē dīne cōtēpla
cōis: tam qñtū ad āos act⁹ pōt diu
durare. **U**nde bñs greg⁹ dicit. q̄ in
suauitate cōtēplacōis intime nō diu
mens figit: q̄ ad semetipsaz ip̄a im
mensitate luminis reuēterata reuo
catur. **Q**ui autē sint act⁹ illi in qui
b⁹ diuturna pōt esse cōtēplacō. est
sciend⁹: q̄ sunt act⁹ intellect⁹ q̄ sūt in
nrā p̄tēte ⁊ nobis cōnaturales: ⁊ di
sp̄ositiui ad p̄fectam cōtēplacōem
ut dñm est. **E**t vt hoc planius intel
ligatur. dicit sanct⁹ thōs vbi sup̄ra:
q̄ dupliciter attingim⁹ ad cognitio
nem veritatis. **U**no p̄ eā que ab āijs
accipim⁹. **E**t sic quantū ad ea que a
dō accipim⁹ nēcāria est oracō: quā
tum vero ad ea que ab hoīe accipi
m⁹ nēcāria ē locutio et audit⁹. **U**nde
maria que optimam partem elegit

sed et audiuit dñm loqñtem. Quā
tū ad ea q̄ p scripturā accipim⁹ ne-
cessaria est lectio. Alio mō puenim⁹
ad cognitiōem veritatis p p̄riū stu-
diū: et quo ad hoc requirit meditatio
cōsideratio speculatio. Hec practicā
do. sic pcedim⁹. Primo oram⁹ dñm
ut nos adiuuare dignetur in hijs ad
que nrā naturalis industria nō suf-
ficiat scz efficat nos pparem⁹ ad
supra pteplanda. Accipim⁹ deinde
p̄fiderāda aliqua ad hoc apta. viz
effus dñm q̄ ad oēm creaturā. s̄m
illud rō. p̄ inuisibilia dei p ea que fa-
cta sūt intellcā p̄spiciuntur. Vel alti-
tudine p̄filiōrū dei sup salutē hūa-
ni generis: de qua aug⁹. dicit in lib
confes. Vel p̄funditatē dñm iudi-
ciorū vel bñficioz vel retributiōez pec-
catorū vel p̄mia iustoz: aut alia q̄
cūq; de quib⁹ scriptura nos certifi-
cauit. Deinde occurrit in hijs difficul-
tas et tunc cōuertim⁹ nos ad viros
doctos: ut informēt nos ne a via ve-
ritatis aberrēm⁹. Tandē per p̄prium
studiū assuefaci⁹ nos. hec cotidie me-
ditādo. cōsiderādo. speculādo: do-
nec apti fiam⁹ ad sublimē istā ī di-
uino lumine cōteplāda. Ecce hoc
modo cōteplacō ista p̄paratoria p̄e
eē diuturna: sic in multis s̄as gloio-
sa hēm⁹ exempla. Sūt demiq; alia
que indirecte iuuāt ad cōteplacōem.
scz virtutes morales q̄ impediūt ve-
hementiā passionū. et sedāt exteriorū
occupationū tumult⁹. et reddūt ani-
mū quietū. pacē et mūdiciā causan-
do in ipsa aīa. Et hoc p̄cipue faciūt
castitas et mitas. Vñ et hec ī de-
uoto illo p̄mno b̄te virginis ponun-

tur. Ave maris stella. Virgo sin-
gularis int̄ ones m̄tis. nos culpis
solutos. m̄tes fac et castos. Si di-
cerem⁹. Singularit̄ hijs indigem⁹:
si ihm videre cupim⁹. Luxuria enim
racōem dep̄mit et ira p̄turbat: vnde
cū talib⁹ non p̄t aliq̄ subtilis specu-
lacō veritatis stare. Alie etiā passio-
nes suo mō p̄templationē impediūt:
s̄ non tātū quāntū iste. Et sic p̄t̄q̄li-
ter virtutes morales q̄ eēncialiter
p̄tinent ad vitā actiuā. dispositiue
etiā p̄tinent ad vitā p̄templatiuā.
Hoc est q̄ p̄fido. dicit in li. de sūmo
bono. q̄ scz in actiua vitā p̄ri⁹ per
exercitiū boni operis aīa exhauri-
enda sūt vicia: ut in cōteplatiua iā
pura mentis acie ad cōteplādū
dei quisq; p̄t̄aseat. Sūt demiq;
hic auisandi noui lectores de dupli-
ci vitā actiua: ne turgent in sancto-
rū p̄m̄dictis: q̄ aliqui eaz suadēt sū-
mo studio āplectendā. aliqui fugien-
dā. Vno mō d̄: illa vitā actiua q̄ n̄
sine labore corporaliū viriū se agit et
agitāt passioēs et inclinationes
malas edomet: et ad virtutes p̄fctas
cōscendat. Hoc fit ieiunādo. vigilā-
do. laborādo. elemosiās tribuendo.
p̄m̄is resistēdo. infirmis seruiendo.
tristib⁹ cōsolatiōem impēdēdo. igna-
ros docēdo. graues et distortos in
morib⁹ element̄ portādo. cū similib⁹
Et ad istā vitā tota simul nos scrip-
tura sacra hortat. Allegat p̄ h̄ cōi-
ter. q̄ etiāz b̄ta virgo maria dum ī
sūma p̄teplatione fuerit. s̄ in p̄cepti-
one filij dei. nichilomin⁹ stas se ad
h̄mōi actiuā vitā hūiliter deposuit.
visitādo elizabet̄ et ei obsequiōis

ministravit. Ex quo trahit quod ne dum
impfā hē eciā pfecti hūmōi exercitijs
intēdere debēt qū hoc caritas requi
rit. eciā cōtemplacōne intēmissa. **V**9
figura pcessit in scala iacob. sūm gēg.
et alios in qua āgeli dēscēdēbāt per
qđ sīgntur vita actiuaret eciā ascēde
bāt p quod sīgnat vita cōtēplatiua.
Alio mō dicit actiua vita q cōsistit
in cura tpalium cui cōmunitē secula
ris honor ē annex. **T**alis vita sua
detur a sanctis fugiēda eo q sit in
secura et piculosa maxime si hz an
nexā curā aīarum. **U**n aug. 9. w.
cat eā sarcinā graue. gre g. lippam.
dñs in euāgelio turbulētā. **p**h d.
seruā. **r**ich. inqētā et laboriosā.
Et q tñ est nēcāria in ecclia dei q
uis difficilime pcticabilis sit. iō nō
est simpliciter abiciēda si legitime i.
ponat. ut aug. 9. dicit. **E**tia est illis
tñmōdo imponenda qui iāz nō hnt
vsum pfectum actiue vite. et eciā
vsum diuturne cōtēplacōis. ita ut nō
faciliter possint impediri in ea p ob
latos hōres qui affectum maculāē
solent. et p curā rei familiaris que
ppter sui multiformitatem intellect
tum obscurare vel excecāē dī. sūm pa
tolam saluatoris de semināte inter
spinas. **T**āta siquidē sūm gre g. ē dif
ficultas in cura domestica. ut vix si
ne culpa vel ab ipsis agitur. qui cul
pam qualiter declinare debeat sciūt.
Que eciā p mortē grauat. si ad
huc in vita positus minime fuerit in
morte relaxata. **N**ec igit vita plus
impedit cōtēplacōem q pmouet. q
uis ^{beate} administrata nōnunq merea
tur alio respectu magnū ei 9 pfcim.

Ex predictis iam satis patet. sic ec
am testatur sanctus thōs. 22. q. 180.
q ordine quodaz quatuor ad vitaz
cōtemplatiua ptiuent. **P**rimo qđz
virtutes morales. **S**ecdo at alij ac
t 9 pter cōtēplacōez. **T**ercō cōtēplacō
dīnoz effectiui. **Q**uō ipa pteplatio
dīne veritatis. **Q**uo ad qrtū viz
q studio pcticē ad ipsaz pteplacōne
pfigat ē breuē adutend. q sicut in
actionib 9 extrinis videmus. **p**9 va
let vsum exps artis q ars que sui
vsum nō hēt. ut ait cicerō. sic ī spīri
tualib 9 similē ymaginādū est. **E**t
sicut **p**9 in vna septimana pficit qđ
qui manū ad op 9 ponit qđ p inte
grū annū de aliqua arte relacōnes
audiret vel faceret. sic omia que dic
ta sunt de cōtemplacōne citi 9 et vti
li 9 nobis pueniunt. si sanctorum pa
trum imitatores efficaciter eē stu
deamus. **A**uisarunt enim nos co
piose sua doctrina et exemplo. qne
mo ad grāciam cōtemplacōis et
cordis puritatem peruenit per solā
lectionem aut nudam scientiam. s
oportet q amore rusticorum ante q se
men verbi dīuini mittatur. glebam
anīme nrē scindam 9 vomere euāge
lico. i. cruce dominica. ipsamq pur
gem 9. simemus. irrigem 9. et quoti
die extolamus per sacram oracōne.
compunctionē. lacrimarū effusionē.
gemituosā deploracōem tante im
pfectionis nrē. q neq ad vnū neq
ad aliud valui 9 et valem 9. **H**is
quoq adiungēda sūt opa bonā. ite
rūq qntum licet et humana fragi
litas permittit. recurrēdum ad in
teriora. donec dulce scere incipiat.

verbū ipsū et fructū ferre spirituales.
Huiusmodi exemplū bēta maria mag-
dalena p̄buit: que p̄mū cōpuncta
de p̄ctis acrit̄ doluit: deinde publice
penitēdo lacrimas fudit: postea ope-
ra bō exercuit: et in breui sic p̄fecit.
q̄ audire meruit maria optimā p̄-
tem elegit. **C**ōstat namq; q̄ p̄ tunc
ad nullū gradū p̄fectōis attigēat
q̄n̄ eciam n̄ longe p̄t̄ in fide vacilla-
uerat: s; q̄ se efficacit̄ ad suauitatē
dñi eloquiū p̄parauit et applicauit
alijs postpositis: idō dñs dixit q̄ op-
timāz p̄tem elegiss; . **S**imilit̄ nos
deo iuuante si uolum; facere possu-
m; quando tot p̄ctores s; conuſos
id potuisse nō in se sed in domino cer-
nim; . **N**ullū ergo p̄ctōrū multitudine
nullū sui p̄p̄t̄ ita imp̄f̄o: nullum
lētūm ip̄t̄ia ab hac optima p̄te re-
tardet. **A**ccedat hūilis rōgnitio: ac-
cedat pia fiducia: et domin; p̄pe erit
ōmib; inq̄rentib; eū. **I**p̄e clemēs ad i-
dulgend; ip̄e bon; ad suscipiend; ip̄e
potens ad iuuand; ip̄e sapiēs ad il-
luminand; ip̄e par; ad inflamman-
duz. **E**t q̄ q̄ multa sint exercitia in
vtriusq; testam̄ti serie p̄scripta: ta-
mē p̄t̄ dominicā oracōez et alia que
domin; met euāgelizare dignus est
que sp̄ p̄matū tenet. ip̄i psalmi da-
uid. vidētur apti eē valde ad p̄posi-
tū dñe p̄templatiōis paulatī obti-
nendū. **I**dcirco in eisdem dñm ē. **S**a-
crificiū laudis hōrificabit me: et illic
iter q̄ ostendat illi salutare dei. **Q**uod
exponens b̄tus greg; dicit. **Q**uā psal-
mos deuota mente decātam; tunc
dñō iter ad cor nr̄m p̄param; . **V**erū
qm̄ aliqua difficilia nouit̄ quer; in-

eis p̄tinentēdo s̄c̄i p̄res quasi plani-
orem viam ostendē volentes alios
libros facilimos p̄posuerūt: quibus
tenera infantia adhuc alac̄. donec
ad solidiorē cibū pleni; qualescat.
Inuenit̄ em̄ deuot; **b̄t̄ aug;** lib; qui
d; p̄fessionū in duodecī libros p̄cia-
les diuisus: in quib; dare oñdit q̄
ordine in sp̄u p̄fecerat. **I**te liber so-
loq̄orū ip̄i qui incipit. **A**gnoscam
te dñe sup̄ mel dulcis. **I**te libell; ad
ih̄m: qui incipit. verbū est michi. to-
tus celic; et ignit; . **E**t alij plures.
Similit̄ b̄t̄ anselmi. et bernh̄. tra-
ctat; et oracōes plurime. multū ad
cōtemplatiōem p̄ficiē: sp̄eali; plan-
ct; b̄t̄ bernh̄. q̄ incipit. **A**ue meū sa-
lutare. **E**t iubil; eiusdē. qui incipit.
Dulcis ih̄u memoria. **I**te bōuētura
artore crucifixi edidit. et itinerariū
mentis in dñū cū alijs duob; quorū
vn; d; puū bonum. ali; breuiloqui-
um. **E**t aliorū p̄m̄ opa deuota plu-
ra h̄ntur: ad hoc idē deseruiētia.
In quib; dñm; hoc p̄cipue est obser-
uādum qd̄ iam dictū est. q̄ nō suffi-
cit lectio sine vnctiōe: noticiā s̄c̄i ex-
ercitiō: neq; inchoatiō sine p̄sumptio-
ne. **H**ec pauca de ipsa cōtemplatiōe
hic ānotasse sufficiat. tāq̄ hūc sepe
dicte caritati cherubice accommodatū
qua plenitudo s̄c̄e p̄phenditur. **Q**ui
pleni; de hac infōri cupit. legat ori-
ginalia sup̄ allegata: et q̄ min; de-
bite hic iuenerit extēcta. corrigē dig-
netur: qm̄ ut atē p̄testat; sū. om̄ino
de ignotis loqr̄: et idcirco emēdatore
op; h̄eo. **R**edeūdo igit̄ ad p̄ncipale
p̄positū iterū dico: q̄ nō i p̄teplatiōē
grad; iste octauus ā cherubica ista

caritas consistat essentialiter. Alioquin nemo ipsam habere posset si ne gratia contemplationis: quod si est dicendum. Sed consistit in maiori dilectione dei et proximi: proportionabiliter loquendo ultra supradictos septem gradus. et infra nonum immediate sequentem: ut etiam supra dictum est.

De caritate seraphica. Cap.

Seraphica caritas sic dici potest: quod per eam mereatur homo quod ipsam habuerit assu in choris seraphyn: quod est nonus in ascendendo atque supremus. et tercius tercię ierarchie. Cui correspondet tercius gradus caritatis perfecte iuxta assignationem super positam. Ipse est nonus et ultimus totius novenarie distinctionis: secundum quod plenissime dici potest. quod nonus gradus leuat ad nonum choris id est supremum. ultra quem non est alius maioris sublimior ascensus: sola uirgine gloriosa dei genitrice maria excepta. quod est super omnes choros eleuata. De hoc gradu sic dicit beatus gregorius. Sunt nonnulli qui superne contemplationis facibus accensi: in solo conditoris sui desiderio anhelant. Nil iam in hoc mundo cupiunt: solo eternitatis amore pascunt. Tercia quique abiciunt: cuncta temporalia mente transcendunt. Amant et ardent: atque in ipso suo ardore requiescunt. Amando ardent: loquendo et alios accedunt. Et quos ubi tangunt: ardenter persequuntur in dei amorem faciunt. Quid ergo istos non seraphyn dixerit: quorum cor in igne consumitur lucet et urit. Quia et mentium oculos ad superna illuminant: et pungendo in fletibus vicioz rubiginem purgant. Qui ergo ad amorem sui conditoris ita inflammati sunt: quod non

inter seraphyn numerum. sue sorte vocacionis acceperunt. Et beatus mechtildis dicit sibi diuinitus reuelatum. quod qui deum toto corde ac mente diligunt. et in igni eterno qui deus est se totos immittunt. eique similes facti non iam suo sed diuino amore ut dilecti sunt diligunt. omnia in deum et propter deum diligunt. inimicos ut amicos intuentur. quos ab amore dei nichil ualet separare. primo nec impedire quod quod plus inimici in eos insurgunt eo maiore ualidius conualescunt. feliciter in seipsis ardentes et alios accendentes. ita ut si possent omnes homines in dei facere amore perfectos. aliorum vicia et peccata ut propria deslentes quia solius dei gloriam et non suam omnino diligunt et requirunt. Isti in nono gradu cum seraphyn inter quos et deum nulli sunt alij spiritus domino appropinquabunt. Hic notandum quod beatus augustinus. in viij libro confessionum volens hanc sublimissimam gratiam contemplando inquirere. scalam quandam erigit. paulatim ascendendo: et tandem concludit dicens. Sileat carnis tumultus. fileant fantasie terre aquarum aeris. fileant poli: et ipsa sibi anima fileat. et transeat se non cogitando se: fileant sompnia et imaginarie reuelationes. omnis lingua et omne signum et quicquid transeundo sit. Hic dictis si iam taceant quoniam exeperunt aurem in eum. qui fecit ea: et loquatur ipse solus non per ea sed per seipsum: ut audiamus uerbum eius non per linguam carnis. nec per uocem angelorum. neque per sonitum nubis

neq; p enigma similitudinis: si ipsum
i hijs que amam? ipsum sine hijs au-
diam? sicut nunc extendim? nos a ta-
pida cogitatione attingim? eternam
sapientia sup omnia manente? si ptinu-
etur hoc a subtrahatur alie visiones
longe impatis geneis a hec vna ra-
piat a absorbeat et recodat in intei-
ora gaudia spectatores suum? tal
sit eterna vita quale fuit hoc moni-
tu intelligentie cui suspirauim? non
ne hoc est intra in gaudiu dni tui?
Ex q sequitur. q sicut sup dcm est. ge-
d? iste respam habz ad deu nude et
sincerissime. cui ia nichil satis e do-
nec attingat ad vniformitate? sine
contemplationis: qd est sumu in contem-
platione. sicut dpo? dicit. Et hoc fit htho-
qn appetit? intellectiu? tota hie i diui-
na tendit. ptermissis hijs in q incli-
nat appetit? sensitiu? ubi suma est
superiordq; dilectio. ac indicibilis
delectatio. **U**n bñs paul? ap ls dicit
se raptu no solum ad terciu celu qd
ptinet ad contemplationem intellectualem: si
etiam in paradisu qd ptinet ad affectu a
delectatione pntem. Et qz pl? est deuz
dilige q scire: ideo hec seraphica ca-
ritas denominationez accepit poti? a
feruore q a fulgore. **H**oc e poti? ab
amore feruido q ab intelligentia per-
spiciua: qz uis tu no min? ymo plus
et lympidius videat a intelligat q
cherubica q a plenitudine sãe nomi-
accepit. Et breuif si pfationez huius
gdus scire volumus. oes gdus sup
dictos attedamus: qz quicqd e in il-
lis disper sum. hoc i isto est collectie.
et loge sublimi? q ad onem modu: a
adhuc ad apli? qd p digni? est oibz
se.

illis: sicut moneta valens de cẽ nu-
mos vsuales cu sit vna: melior tam
est noue nummis vsualib? a digni-
or ppter vnitatẽ. Et notadu sicut se-
raphyn quato vicini? claritate? dei
aspiciunt tato manifesti? que i cre-
atura fiut penetrabili? videt? sic etia
iste grad? a isti viri seraphici qui i
hoc gradu sunt pstituti. quato incir-
cūscriptu lumẽ clari? intuent? tanto
etia limpidi? videt et valent omia q
in inferiorib? gradib? continent. Ne
aut supflua videatur alicui hec om-
nia q sancti distincti loquuntur. per
hos noue grad? caritatis in quibus
semp eadẽ replicatur. viz q maior
dilectio dei a primi sm debita ppor-
tionem augeat et pstituat gradu sup-
gdum vsq; ad nonu: ideo ponend est
familiaẽ exemplū in reb? ad extra:
p qd clare hoc intelligi possit. **P**ona-
m? ergo ante oculos nros talentuz
auri: deinde mentib? noue viris vo-
lentib? illis ppare. **P**rim? pax vult
dare aut laborare p illo. **S**cds pl?
Terci? apli? **Q**uartus adhuc ma-
gis: sic de alijs vsq; ad nonu: et ta-
me aux istud in cẽtuplum pl? valz:
qz oes simul dare voluerūt. **E**cce de
hijs omibz veracit? dicere possum? qz
dissimile noticia de auro huerunt a
p pñs etia dissimilez amore. **I**llos
quoq; prudẽtiores a rationabilioes
dicere no dubitam? q aplius daẽ vo-
luerūt: et vltimu omibz anferimus.
Sic de sumo bono a infinito qd de?
est. ymaginari no e difficile: qd vti-
qz nobis tanq; adquisibile pponit?
p quo qui pl? fecerit vel dederit. dici-
mus q ille pl? diligit et sapiencior

alijs existit. **P**ariformit de gradi-
bus contemplationis loquimur. Ecce hac ma-
ximam prophetiam. **O**is causa est potior ef-
fectu. dissimiliter intelligunt iuuenis
scolaris. competentes baculari et perit
magister. Et per quos dissimiliter ea virtutur:
et tamen una veritas est. **H**ic de quibus
veritate fidei. **M**onitur enim omnibus
christianis quod deus sit unus in essentia: et tri-
nus in personis. Et ut augustinus dicit nichil
aliud beatis spiritibus in celo ostendit
per essentiali gaudio suo: sed nobis in
enigmata illis reuelata facit. Unde
quod hic amplius perficit et accedit ad illam
claram visionem illi dicimus sanctio-
nem: licet eam ad plenum non apprehen-
dat sicut illi: quod hoc non est viatorum. **C**um
ergo isti seraphici viri christi accedant
omnibus alijs: non dubium quin cum
actos in scitatem precellant. **N**on tamen raci-
one visionis sed amoris. **A**lioquin apostolus
apte dicit. **P**ri. cor. 13. **S**i linguis
hominum loquar et angelorum: si habuero pro-
phetiam. et nouerim mysteria omnia: car-
itatem autem non habuero: nichil sum. **C**on-
templatio ergo quantumcumque subli-
mis. et si signum sit altioris gradus: non
tamen est causa: ut sepius dictum est. **T**amen
quod communiter sancti patres coniectura-
liter per ut etiam nunc loquimur. superest
signa spiritualis perfecti perenes men-
suram sublimioris contemplationis:
ideo communiter contemplatiui dicuntur
perfecti et cetera. **S**i vero dominus alijs mo-
dis occultis electos suos vult perfici-
cere: hoc non cadit sub communi regu-
la. **M**aior ergo in contemplatione: con-
iecturaliter et regulariter loquendo. est
maior in caritate. **R**atio est: quod talis
est conformior spiritibus beatis et an-

gibus sanctis deus in patria iungitur
contemplantibus. **E**t regula est: quod
quanto exemplatum appropinquat
ad similitudinem sui exemplaris tan-
to est perfectius. **S**ecundum illud matthei. v. per-
fectus est omnis discipulus si fuerit sicut ma-
gister eius. **N**ullum ergo signum cui
deditur esse poterit maioris perfectionis
ipsa contemplatio secundum gradus suos. cum
beatus augustinus dicat. quod tota merces vi-
sio est: que hic inchoatur ut illic cum ip-
sa caritate perficiatur. **D**e hac super-
ferenda caritate et de hijs que ad eam
pertinent. qualiaque inter deum et sanctos
animarum secreta mysteria tractentur. me-
lius reor tractandum quam amplius aliq-
uidum: quoniam quidem nullus ea capere
preualeat nisi qui experitur: ut san-
cti dicunt. **Q**uia igitur de illis au-
dimus aut loquimur. totum insipidum est:
donec unctio doceat nos. **H**inc secundum
beatum bernardum: si querat aliquis quod hec
fiant: talis interroget gratiam non do-
ctrinam. desiderium non intellectum. ge-
nium orationis. non studium lectionis:
sponsum non magistrum. deum non homi-
nem. caliginem non claritatem: non lu-
cem. sed ignem totaliter inflammantem
et in deum excessiuis ardoribus ac-
unionibus. et ardentissimis affec-
tibus transferentem. **H**oc enim mys-
terium est secretissimum. et nemo no-
uit nisi qui accipit. nec accipit nisi qui de-
siderat: nec desiderat nisi quem ignis
spiritus sancti medullitus inflamat.
Hic igitur nichil potest natura. mo-
dicum valet industria: parum dandum est
inquisitioni et multum unctioni: pa-
rum dandum est lingue et plurimum
interne leticie: parum dandum est

vlo et scripto h totū dei dono. hoc ē
spūs sancto. parā ā nichil dādum est
creaturē. h totū creatrici essencie pū
et filio a spūscō. An aut aliq de vi
atoribz scīs ad hūc seraphicū gđum
pfectū: diūse sūne et reuelacōes scō
rum inueniuntur. Dicūt em quidam
scm iohem baptistā locū tenē lucife
ri pp̄ illd saluatoris testimoniū. In
ter natos mulierū nō surrexit ma
ior iohē baptista. Inuenit etiā qdā
visio bī aug⁹ in q certificatus fu
it bīm ieronimū p oīa parēz eē iohi
baptiste. Sūt aliq q chor pīarcha
rū a pp̄haz ac reuerēdū senatū apo
stolorū seraphicis spiritibz infuserūt.
De ip̄s qz venerabilibz pībz hēmi
tis olim in egypto et alijs locis cre
dūtur ad hāc supmā pfectiōez qdāz
puenisse. filii de qbus dā ep̄is. abba
tibz. monachis. fr̄is. pp̄ aliq signa
dimitus oīsa. Que oīa qz sine picu
lo nesciūtur deo relinqūda sūt. Hoc
nr̄m est. ut ad pīa plāgenda redea
m⁹ ac sūmis sūma discutienda reli
qūmus. Bū est oībz illis q aulā sup
ne glorie intrauerūt: qāqz etiā gra
du phstant. Demū ne q̄s putet scōs
viros fragili carne adhuc restitos
in hac arce spūalis theorie semper
posse phstere: ideo būs greg⁹ x. mō.
dicūt. quē admodū se hateāt alīnati
pcedēdo: nūc agendo nūc pteplando.
Hic ergo. Nōnulla bō sūt. ad q inde
fessi phstīm⁹ et rur sū nōnulla sunt
a quibz cotidie deficientes labimur:
atqz ad hec magnis conatibz p inc
ualla tpm refōrmur. In actiua ete
nim vita sū defectu mens figit: a cō
teplacia aut infirmitatis sue pōdē

vita
vita lassat. Vadūt ergo a redeunt
scī: qz aliqñ oblatā grām actiue vi
te vias deserūt: ac p pteplacōis acie
ad supna se suspendūt. S; qz diu
phstē in pteplacōe minime suffici
unt. iterū se ad opacōem fundunt:
ut in hijs q sibi iuxta sūt se exercē
do refoueāt: et sup se surgē iterū cō
teplando qualescūt. S; dū hec ea
de pteplatio more debito p tpm in
terualla repetit: indefinēt pauldu
biom ei⁹ soliditate phstīt: qz a si infir
mitatis sue pōdē supata mens de
ficiat: hāc tū iterū cōtinuis conatibz
repata pprehendit: nec stabilitatē
suā in ea pdidisse dicēda est. a q et
si semp deficiat hanc et cū piderit sp
inquit. Hinc būs bīm. sup cāti
ca dicūt. Ex bonis opibz recipit cōso
lacōez mens assueta quietis: qciens
sibi lux ut assolet cōtemplacōis sub
trahit. Quis em non dico cōtinue h
vel diu dum in hoc corpe manet lūi
ne pteplacōis fruat⁹. Et qciens cor
ruit a vita pteplacia totiēns i ac
tiuā se recipit: inde mīmū cāq ex vi
cino familiaris reditura indispūq
niā sūt inuicē cōtuternales. et cōhi
tant hee due piter. Est quippe soror
marie martha. Neqz em a pte
placōis lūme cadit: patit tam nul
laten⁹ se incidē tēbras pīi seu igna
uā ocij: sane in lūme bone opatiōis
se retinēs. Nulla ergo vnq seruū
dei inueniat nō dico dies. h nec hoā
misi vel in exercicij labore vel pficiē
di studio: vel in expientie dulcedie.
vel fruēdi gaudio. De temp⁹ tēpus
habz: vel in vno vel in alio: a multa
sūt merēdi grā ac Interū quantum

dñs dederit cū beato aug⁹. de verbis
dñi. ad ipsū āhelem clamem⁹ suspiē
m⁹orem⁹. et dicam⁹. **O** dñe tu pmi
fisti michi oīa bō si amē te. **D**a te so
lū et sufficit m⁹. q̄es indeficiēs. exul
tāō. torēs voluptatis dīne. leticie
flumē. acq̄ri potes. estīari nō potes.
Tu es celestis festiuitas. gaudiū
sine fine. etnitas sū late. serenitas
sū nute. **O** pulchra et decora ātas.
q̄ pulchriorē habes p̄dico rē. **H**omo
itaq; in illa ātate celesti iherlm sine
ullo defectu fruet⁹ deo. ex q̄ bono eit
bon⁹. viuet sine vlla egestate. Ita sē
p viuet. q̄ nec mori valeat. **C**ib⁹ ip
se erit ne esuriat. pot⁹ ne siciat. vita
ne illū senect⁹ dissoluat. null⁹ interū
sec⁹ morib⁹ null⁹ met⁹ erit extrāsec⁹.
Sūma in carne samitas. in aīa tō
trāq̄llitas. **N**ichil oīo triste. nil erit ī
amē letū. gaudiū verū ppetualit⁹ ex
deo. **I**bi pfcē flagrabat caritas. ex bo
no corde et pscia pura. **N**ulla cōsur
get ibi malicia. nulla carnis mise
ria. nulla iā peccādi volūtas. nec de
linquēdi ptās. s; totū in leticia totū
in exultatōe possidebūt hoīes āgelis
sociati. vbi certa leticia. req̄es secuā.
pax vera. iocūditas infinita. **I**n qua
gloria qd semel adipiscit⁹ sp tenetur.
nichil gloriosi⁹. nil veri⁹. nil illa habun
dancia copiosi⁹. **O** tāte pulchritudi
nis visio. q̄ xps est et tāto amoe di
gnissima. **Q**uicqd vis cogita. q̄cqd
vis exopta. q̄cqd vis desidera. si es
set pprehēibile desinēt eē laudabile.
Tū desidera. tū conare. cupiditatez
tuā extēde. sinū dilata. totū qd pote
ris fac q̄ totū implebit⁹. **F**elix cuius
desideriū cordis in pspcū dñi est sem

p̄q̄ interi⁹ delcācōne dextre dñi se
dula cogitatōe reuoluit. **Q**d enim
illi cordi graue poterit videri. q̄ sem
p mente tractat. q̄ nō sunt cōdigne
passiones hui⁹ t̄pis ad futurā glo
riam. **Q**d p̄cupiscē poterit in hoc secu
lo nequāciū ocul⁹ semp videt bona
dñi in terra viuēcium. semp vidz eē
na p̄mia. **R**euerā ill⁹ verū et solum
ē gaudiū qd non de creatura sed de
creatore p̄cipit. cui p̄pata omīs alia
iocūditas meror est. omīs alia sua
uitas dolor ē. **O**ē dulce amari. **O**is
decor sed⁹. oē postremo qd cūq; ali⁹
qd delcāri possit molestū est. **F**elix
cor qd deum et gloriā scōz frequēter
videre studet. s; quidē felici⁹ si inten
dat desiderati⁹ in ipsū solū deum. a
quē misit ihm xpm. **H**oc purioris
acie mentis op⁹ est. et vehēntiori in
tentione ac potioribus meritis scita
tis. **T**unc siquidē cōsiderare poterit
quid sit de⁹ in mūdo. quid in infer
no. quid in hoīb⁹. quid in āgelis. a tū
de quid in semetipō. **E**st em̄ mundi
rector et dñs et in omib⁹ creaturis
suis mirabilis. est inferni succesor
et omib⁹ reprobis terribilis. a in
tolerabilis. est hoīm liberator a ad
iutor et elās suis totus amabilis.
est angeloz sapor et decor ac ppetu
us glorificator. est sui p̄p̄ plen⁹ cō
prehensor ac pfectus amator. **A**l
pha et o p̄cipiū et finis omiū que
sunt fuerunt et que post futura sūt.
creator et conseruator. administē
tor et retributor. omib⁹ in cōmp̄hē
sibilis. inestīnabilis. ineffabilis. in
finitus. omnipotens. omniscies. inco
mutabilis. inuariabilis. increatus

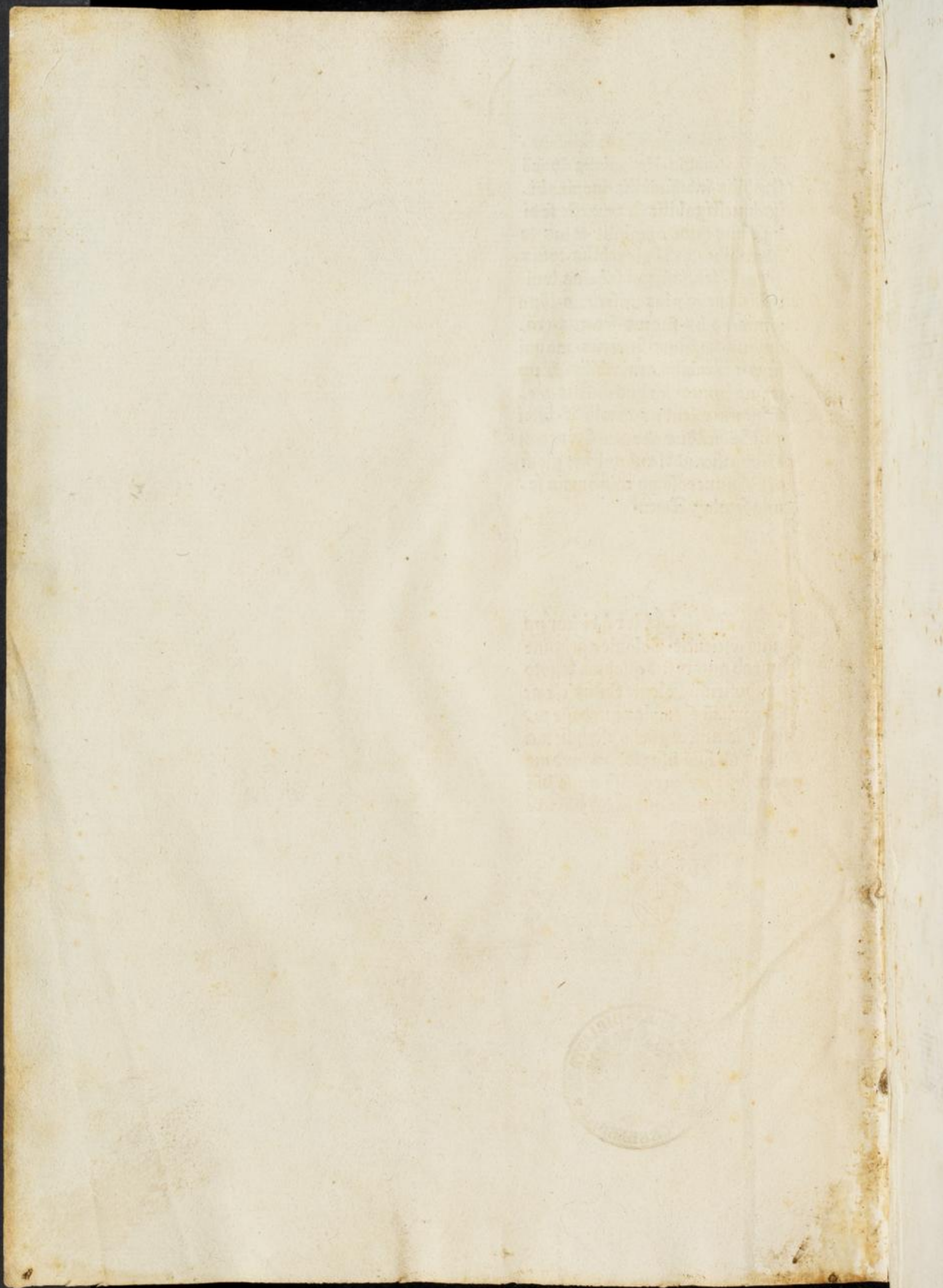
immēsus. indeviabilis. infallibilis.
circūscriptibilis. icminabilis. idemō-
strabilis. indiffimibilis. inopinabi-
lis. inuestigabilis. **S**z cunctis se di-
ligētibus totus amabilis. totus de-
siderabilis. tot⁹ āplexabilis. totus
pmp⁹. deliciosus. obsequosus. benī-
uol⁹. clemens. pius. misericors. lōga-
nimis. fidelis. suavis. securus. trā-
quillus. benignus. sincerus. magni-
ficus. exorabilis. amicabilis. **S**up
omnia bonus. largus. iustus. me-
tuendus. colendus. extollēd⁹. bñdi-
cend⁹. p̄dicand⁹. adorand⁹. veneran-
d⁹. sanctificand⁹. laudand⁹ et gloifi-
cand⁹. nunc et semp et in omnia se-
cula seculor⁹. Amen.

Impressus est hic liber q̄ dicitur p̄-
ditus cōscience. Colonię agrippine
sicut ab autore suo quodam deuoto
carthusiensi. Colonię editus est ac-
cōdū primū exemplar quod ipse re-
uerēdibilis auctor p̄prie p̄scripsit ma-
nibus ad finē vsqz deduct⁹ per me
arnoldū etherhuernē sub anno dñi
m. cccc. lxxv. De quo sic dē bñdic⁹
in secula. Amen.

Handwritten text in a small, cursive script, likely a library or ownership note.

Handwritten text at the top of the page, likely bleed-through from the reverse side.

